

פנינו הצדיקים

ועד
אהלו צדיקים
בראשת הרב ר' ישראל מאיר נפלא שליט"א

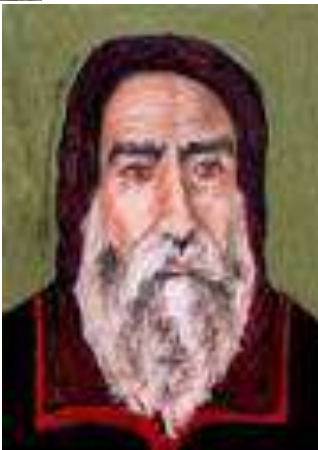
OR בית הקברות דקיס דרהובוטש

וקבורים בו בין היתר:
הרה"ק רבי אשר השני מקרלין זצ"ל
רבי אלעזר דרהוביץ תלמיד הגה"מ מוולקין
ועוד בתלמודי הבגשים

סמל

במקום זה נעמד אהל של:
הרה"ק רבי אלעזר ניסן מיטלבוים זצ"ל
בן הרה"ק בעל השמחת משה זצ"ל

СТАРЕ БЕРСЬКІЕ КЛАДОВИШЕ

הנהדרות לבנו
ר' יוסף לייבוויץ זצ"ל
בגורו נר מצות ונר דעת
עליון למדו לנו מה חיינו נשמתו
יקרנו שגור ארמון כי בו סוד עליונות
קודם לייבוויץ זצ"ל זצ"ל זצ"ל
ולמופת חז"ל המדענים פלאי ישראלי
בגור קדושתו יתעלה שגור ישראלי
ועליו נשמתו אל הכלים דרם ולבנו
ובינו זצ"ל זצ"ל זצ"ל
בגור קדושתו יתעלה שגור ישראלי
ועליו נשמתו אל הכלים דרם ולבנו
ובינו זצ"ל זצ"ל זצ"ל

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

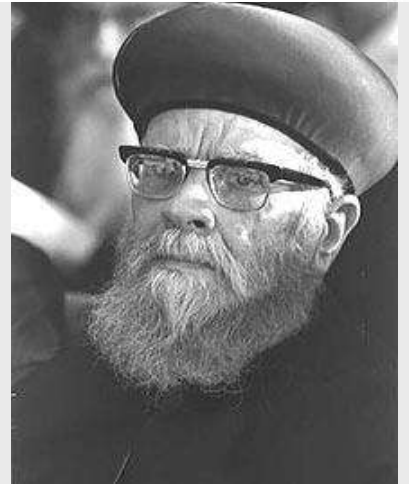
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

24 שעות
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

רבי יצחק נסים זצ"ל: נולד בשנת ה'תרט"ו (1896) בבגדד. כבר בצעירותו התבלט בחוכמתו בכל רחבי עירק והוא פעל רבות למען יהודי בבל. הרב התגלה כבעל תפיסה חדה ומהירה והצטיין בבקיאותו העצומה. בשנת ה'תרפ"ו (1926) כאשר היה בן 30 עלה לארץ ישראל, ולימים התמנה לתפקידו 'הראשון לציון' הרב הראשי הספרדי. בתחילה חכמי בבל ביקשו להחזירו וכתבו לו מכתבים רבים ובהם ביקשו לגלות חסרונו, אך הרב סירב לחזור. בכל יום מספר שעות עסק במסחר, ואת שאר זמנו הקדיש לתורה. בביתו התכנסו תלמידי חכמים וגדולי הדור היו באים לדבר עימו בדברי תורה. שמו התפרסם בכל תפוצות ישראל. הרב היה מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, אך כשנגע הדבר לכבוד התורה וביסוס הדת- היה נלחם בכל כוחו ולא היה חת מפני איש. ה'חפץ חיים' הכתירו בתארים נעלים. הקים בית-מדרש להכשרת רבנים, אשר רבים מבוגריו משמשים כיום כרבנים ודיינים בארץ ובעולם. נפטר ב-ט' באב ה'תשמ"ה (1981). חי כ-85 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: הגאון ר' רחמים שלמה. **אחיו:** המקובל ר' אברהם חיים רחמים (מקובל מגדולי חכמי בבל). ר' יצחקאל עזרא רחמים (מח"ס עצי היער). שלמה ציון הי"ד (חוסל ע"י המשטרה העירקית בשל טעות בזיהוי). **מרבותיו:** הגאונים ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל ('סבא קדישא'). ר' צדקה חוצין (האחרון). **מתלמידיו:** הגאונים ר' מרדכי אליהו שליט"א (ראשון לציון). ר' עזרא בצרי (דיין לשעבר בביה"ד הגדול בירושלים ואחיו של המקובל ר' דוד בצרי). ר' יעקב משה הלל (ראש ישיבת "אהבת שלום" ומגדולי המקובלים). **בניו:** ר' משה נסים (ח"כ ושר). פרופ' מאיר בניהו (חתן פרס אמ"ת בחקר המקרא ותולדות עם ישראל). **מספריו:** ייין טוב- שו"ת.

מובא בספר 'אורח צדיקים' של ידידו ר' דניאל משה אלול סיפור מופלא על הרב: כאשר האפיפיור הנוצרי פאולוס השישי תכנן לבקר בארץ ישראל, הודיע הלה שאין בכוונתו להיות אורח רשמי של המדינה. כמו כן, הוא לא התכוון להגיע דרך שדה התעופה, אלא הוא ינחת ברבת עמון ומשם יעבור לשומרון שהיה אז תחת שלטו הירדנים ובמיוחד עבורו יפתחו את הגבול דאז בין מדינת ירדן למדינת ישראל ליד מגידו, משם יטייל בגליל ובסוף יגיע לירושלים, ומשם יעבור לעיר העתיקה בדרך שתיסלל במיוחד עבורו ליד הר ציון ומשם יחזור לממלכת ירדן. התוכנית לא מצאה חן בעיני ממשלת ישראל, אך מדינת ישראל הסכימה גם לכך.

והנה בתוכנית הביקור הרשמית אמורה הייתה להיות גם פגישה בין ראש הדת הנוצרית-קתולית לבין ראשי הדת היהודית, הרבנים הראשיים לישראל. הרבנים הראשיים הזמינו את האפיפיור לבקר ב'היכל שלמה', שם שכנו שנים רבות משרדי הרבנות הראשית לישראל. אולם גם פה ציפתה להם הפתעה: האפיפיור הודיע שביקורו נחשב "ביקור פרטי" והוא אינו מתכוון לבקר את הרבנים הראשיים, אך מוכן לפגוש אותם כשיגיע לירושלים.

יש לציון, שהאפיפיור המדובר, שכונה פאולוס השישי, היה מזכירו הראשי של האפיפיור הקודם פיוס השנים-עשר בתקופת השואה, והייתה לו אחריות רבה וישירה לשתיקה של האפיפיור במשך כל תרופת השואה מול הטבח ביהודי אירופה. מנהיגי מדינת ישראל החליטו להבליג על כל זה. הרצון להתקבל במשפחת העמים היה כל כך חזק אצלם, החשש ממה יאמרו הגויים היה טבוע בנפשם, עד שלא עלתה על דעתם האפשרות לסרב ולומר לאפיפיור "עד כאן".

ואכן, אחרי דיונים ממושכים הוחלט לקבל את כל דרישותיו, והוסכם שניציגי המדינה יקבלו את פניו בכניסתו לירושלים, ביניהם הנשיא זלמן שז"ר, ראש הממשלה לוי אשכול, שרים, וכמובן הרבנים הראשיים. הרב הראשי האשכנזי, הגאון ר' יהודה אונטרמן זצ"ל, הסכים לכך בלב כבד.

בשמוע זאת, קם ר' יצחק נסים והודיע: "אני לא מוכן להשתתף בביזיון הזה!". אם ראשי המדינה החליטו למחול על כבודם ועל כבוד המדינה- זוהי זכותם ובה אינו מתערב. אולם על כבוד התורה והיהדות- אינו יכול למחול ואם עליו לצאת לקבל את פני האפיפיור- אזי על האפיפיור כראש הדת הקתולית להשיב ביקור לראש הדת היהודים ולפחות לעשות מחווה כלשהי של נימוס כלפי הדת היהודית. הרב חשש שאם לא יתקיים תנאי כזה, ייווצר הרושם שמעמד הדת היהודית וראשה נחותים. והוא היה מוכן לקבל את האורח רק ב'היכל שלמה'.

כל הארץ געשה. אפוא נשמע כדבר הזה, שהרב הראשי יעז להמרות את פי ראש-הממשלה ולעשות דין לעצמו? פוליטיקאים רבים מהמפלגות השונות מחו נמרצות. הדברים הגיעו לכדי כך שראש הממשלה איים על הרב, שאם הוא לא ישתתף בקבלת הפנים לאפיפיור- הוא יפוטל לאלתר!. אך הרב השיב לו: "לא רק שאני לא הולך לקבל את פניו, אלא גם אתה לא תהיה נוכח במעמד זה!". רבים ניסו לשכנע את הרב לחזור בו, אך לא איש כרב ניסים ייסוג לאחור. דברי הרב נתקיימו במלואם ומהאירוע המבזה, נעדרו רק שני אנשים: הרב בעצמו שהודיע על כך קבל עם ועדה, וראש הממשלה אשר שבר את רגלו באותו זמן ועל כן נבצר ממנו להשתתף!

ומה היה בסוף? אחרי שהביקור הסתיים ונרגעו הרוחות, אחרי שאזרחי מדינת ישראל החלו לחוש שההשפלה הציבורית שהם ספגו עברה את כל גבולות הטעם הטוב, רבו הקולות בין העיתונאים והפוליטיקאים, שהאדם היחיד ששמר על הכבוד הלאומי והכבוד היהודי במשך הביקור היה הרב נסים, שמראש קבע את עמדתו בנושא ביקור האפיפיור. רבים הגיעו למסקנה שלא היה ראוי שהאפיפיור, שקופת שרצים תלויה לו באחוריו, יקבל את כל הכבוד הגדול הזה מהמדינה, מוסדותיה ואזרחיה, בזמן שהוא יורק על מכבדיו. קיים הרב יצחק באפיפיור את דברי הנביא בשם ה': "פי מכבדי אכבד, ונבזי יקלו".

הצדיק הרב יעקב יצחק הורביץ הידוע בכינויו 'החוזה מלובלין' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"ה (1745) בעיר שברשין. מגדולי רבני החסידות. כונה 'החוזה מלובלין' בשל העובדה שהיה בעל רוח-הקודש ועינו הצפיות למרחקים. בצעירותו כיסה את עיניו שבע שנים רצופות לאחר זמני הלימוד והתפילה, כדי שלא לראות דבר אסור. ראייתו הרוחנית הגיעה מקצה העולם עד קצהו, אך הוא ביקש מה', שיצמצם את כוח הראיה, שהוענק לו מכיוון שראיית כל מעשי האדם גורעת מאהבתו אליו. הדריך את חסידיו לענוה, חשיבות המידות בין אדם לחברו והכרת קטנות האדם למול הבורא. הותקף מספר פעמים ע"י מתנגדים, אך לא השיב מלחמה שעה, מפני שחשש שבנוסף לפירוד הלבבות ושנאת החינם שתיצור תגובתו, יתחילו החסידים לזלזל בתורה ובדקדוקי המצוות. המתנגדים אף אמרו שיערכו סעודה ביום פטירתו. על כך הגיב הצדיק: "ביום פטירתי לא יוכלו אפילו לשתות טיפת מים". ואכן נפטר ביום ט' באב ה'תקע"ה (1815). חי כ-70 שנים. ציונו בפולין.

אביו: ר' אברהם אליעזר. **בניו:** ר' יוסף מטורטשין, ר' ישראל **מרבותיו:** הצדיקים ר' אלימלך מליז'נסק, ר' דובער (המגיד ממעזריטש), ר' לוי יצחק מברדצ'ב. **מתלמידיו:** ר' אלכסנדר סנדר ספרין, ר' שמחה בונם, ר' דוד מלעלוב, ר' יחזקאל מקוז'מיר, ר' יצחק מווארק, ר' מאיר הלוי מאפטא, ר' נפתלי מרופשיץ, ר' צבי אלימלך מדינוב ורבים אחרים. **מספריו:** דברי אמת • זאת זכרון • זכרון זאת.

רבי יוסף היה מחסידי המגיד מקוזניץ. למרבה צער לא זכה לפרי-בטן. מדי חודש נסע לרבו והפציר בו לברכו בזרע של קיימא, אולם המגיד התעלם מהפצרותיו או דחה אותן במילים סתומות. אשתו של ר' יוסף לא הרפתה. היא לחצה על בעלה לתבוע מרבו ברכה ולא להרפות עד שיזכה בה. ואומנם, פעם אחת התייצב ר' יוסף לפני רבו ואמר: "מורי ורבי הקדוש, איני זז מכאן עד שאזכה בברכה!". פני המגיד מקוזניץ בערו כלפידים. לאחר דקות ארוכות אמר: "אם תסכימו לאבד את כל ממונכם, אברך אתכם בזרע של קיימא". החסיד קפא במקומו. הוא הרגיש, שאין לו רשות להחליט לבד. הוא שב לביתו, להיוועץ ברעייתו. האישה הסכימה מיד לתנאי. חזר החסיד לקוזניץ והודיע כי שניהם מוכנים לחיי עוני ומחסור בתמורה לצאצאים. "אם-כן, סע ל'חוזה' מלובלין, וכל אשר יאמר לך, עשה", אמר המגיד מקוזניץ. עשה ר' יוסף כמצוות רבו ונסע ללובלין. סיפר 'החוזה' מדוע בא אליו

ובשליחות מ'. "שב איתי, עד אשר יאיר ה' את עיניי", הורה 'החוזה'. יום אחד קרא לו 'החוזה' ואמר: "בימי נעוריי היית משודך לנערה מבנות עירך, אך כשגדלת ביטלת את השידוך ופגעת בכבודה. מעולם לא טרחת לפייסה, משום כך נמנע ממך פרי-בטן. עד שלא תפייס אותה, לא יהיו לך ילדים. סע ליריד הגדול אשר בבאלטה, שם תמצא את המשודכת שלך לשעבר ובקש ממנה מחילה". ר' יוסף היה נרעש. אמנם כן, בנעוריו שידכוהו הוריו לנערה בת-טובים, אסתר-שפרה שמה, אך שהתבגר והגיע לפרק האיש מקדש, נשא עיניו להצעה אחרת. מעולם לא טרח – לא קודם החתונה ולא אחריה – לפייס את הנערה על הפגיעה, שגרם לה. נסע ר' יוסף לבלטה. כבר בדרכו לשם חקר, כל מי שפגש, אם הוא מכיר אישה ושמה שפרה- אסתר מעיר פלונית. גם ביריד עצמו ניסה לברר ולשאול, אך כל בירוריו העלו חרס.

שלושה ימים לפני תום היריד, בשעה שהסוחרים כבר החלו בהכנות לחזור לבתיהם, צעד ר' יוסף ברחובה של עיר, מבולבל ואובד-עצות. לפתע החל גשם עז ניתך ארצה. נכנס ר' יוסף לתוך אחת החנויות, למצוא מחסה. בין האנשים שנדחקו, הייתה אישה צעירה. זז ר' יוסף הצידה, מטעמי צניעות. נעלבה האישה וקראה בקול רם באוזני כל הנוכחים: "ראו איש זה - בצעירותי נטשני, וגם עכשיו אינו רוצה לעמוד בקרבתני". כששמע ר' יוסף את דבריה, הביט בה ומיד זיהה את המשודכת לו בעבר. מיד פנה אליה בדברי תחנונים וביקש ממנה לסלוח לו, בספרו לה, כי הרחיק ובא עד באלטה רק כדי למצוא ולבקש את מחילתה. בתוך כך פרץ בבכי, שהעיד על כנות דבריו. "מוכנה אנוכי לסלוח לך", אמרה האישה, "בתנאי אחד". ר' יוסף הנהן בראשו. "אקבל עליי כל תנאי שתשיתי עליי, אם רק אוכל לעמוד בו", אמר. "ובכן", אמרה האישה, "סע לסובלק, שם מתגורר אחי המסכן. עני וחסר-כול הוא. תן לו מאתיים זהובים לנדוניית בתו. אם כך תעשה, אסלח לך על הפגיעה, שפגעת בי בעודי משודכת לך".

חישב ר' יוסף ומצא, כי אם ימכור את כל רכושו ויצרף לכך את המזומנים שברשותו, יהיו בידיו כמאתיים זהובים. הסכים לתנאי וחזר לביתו. לאחר שהיו בידיו מאתיים זהובים, נסע לסובלק. חיפש את אחי האישה עד שמצאו יושב בביתו, מדוכא ועלוב. "קרב ובא יום נישואי בתי ואין בידי פרוטה", סיפר לו האח. "הנה לך מאתיים זהובים, טבין ותקילין, להכין את כל צורכי החתונה, כאחד הנגידים!", אמר לו ר' יוסף והושיט לו צרור כסף שמן. פתח האיש את הצרור, והביט בזהובים ובר' יוסף כלא מאמין. "מי אתה ומה פשר המתנה, שהבאת לי?!", השתאה.

"אל חשש!", הרגיעו ר' יוסף, "הכסף כשר, ואני מוסר לך אותו במצוות אחותך, שפרה-אסתר. בצעירותי היינו משודכים זה לזה, עד שעזבתה ונשאתי אישה אחרת. לפני ימים אחדים פגשתיה כדי לפייסה, והיא ציוותה עליי לתת לך מאתיים זהובים, תנאי לסליחתה לי". עתה לבשו פני האח ארשת של תדהמה מוחלטת. הוא הביט בר' יוסף כפי שמביטים באדם לא-שפוי. "האם באת לשטות בי?! הלא כבר חמש-עשרה שנים שאחותי אינה בין החיים. פה בסובלק נפטרה בדמי-ימיה, ואני בעצמי קברתי!". רעד אחז בגופו של ר' יוסף. לאחר שנרגע קמעה, סיפר לבן-שיחו את השתלשלות הדברים – תחילה עם המגיד מקוזניץ ולאחר מכן עם 'החוזה' מלובלין. לבסוף תיאר את דמות האישה שפגש בבאלטה. לאח לא נותר אלא לאשר, כי הייתה אכן זו שפרה-אסתר אחותו, היא ולא אחרת! כעבור פחות משנה נפקדו ר' יוסף ורעייתו בפרי-בטן. בשנים הבאות זכו לבנים נוספים ולבני-בנים וכולם הלכו בדרך התורה.

הצדיק הרב יעקב יצחק הורביץ הידוע בכינויו ה'חוזה מלובלין' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"ה (1745) בעיר שברשין. מגדולי רבני החסידות. כונה 'החוזה מלובלין' בשל העובדה שהיה בעל רוח-הקודש ועיניו הצופיות למרחקים. **בצעירותו כיסה את עיניו שבע שנים רצופות לאחר זמני הלימוד והתפילה, כדי שלא לראות דבר אסור.** ראייתו הרוחנית הגיעה מקצה העולם עד קצהו, אך הוא ביקש מה', שיצמצם את כוח הראיה, שהוענק לו מכיוון שראיית כל מעשי האדם גורעת מאהבתו אליו. הדריך את חסידיו לענווה, חשיבות המידות בין אדם לחברו והכרת קטנות האדם למול הבורא. הותקף מספר פעמים ע"י מתנגדים, אך לא השיב מלחמה שעה, מפני שחשש שבנוסף לפירוד הלבבות ושנאת החינם שתיצור תגובתו, יתחילו החסידים לזלזל בתורה ובדקדוקי המצוות. המתנגדים אף אמרו שיערכו סעודה ביום פטירתו. על כך הגיב הצדיק: "ביום פטירתי לא יוכלו אפילו לשתות טיפת מים". ואכן נפטר ביום ט' באב ה'תקע"ה (1815). חי כ-70 שנים. ציונו בפולין.

אביו: ר' אברהם אליעזר. **בניו:** ר' יוסף מטורטשין, ר' ישראל **מרבתי:** הצדיקים ר' אלימלך מליז'נסק, ר' דובער (המגיד ממעזריטש), ר' לוי יצחק מברדצ'ב. **מתלמידיו:** ר' אלכסנדר סנדר ספרין, ר' שמחה בונם, ר' דוד מלעלוב, ר' יחזקאל מקוז'מיר, ר' יצחק מווארקי, ר' מאיר הלוי מאפטא, ר' נפתלי מרופשיץ, ר' צבי אלימלך מדינוב ורבים אחרים. **מספריו:** ידברי אמת • זאת זכרון • זכרון זאת.

מדי שנה, נהג רבינו לשבות שבת קודש אחת במחיצתם של תלמידיו המתגוררים בעיירה מרוחקת ולהחיות את רוחם בדברי תורה ותפילה. לצורך כך שכר רבינו את עגלונו הוותיק וקרא לשלושה מתלמידיו להתלוות אליו לדרך הארוכה. בני החבורה הקדושה לא הסתכנו ויצאו מלובלין בעוד מועד ביום שלישי בצהריים. ביום חמישי לעת ערב, איבד העגלון כל חוש התמצאות. "רבי", אמר, "טעינו בדרך. האזור הזה לא מוכר לי כלל וכלל". בלית ברירה, עברו ה'חוזה' ותלמידיו את הלילה סמוך לעגלה תחת כיפת השמים. ביום שישי עם שחר השכימו קום ה'חוזה' ותלמידיו, ולאחר שהתפללו שחרית, המשיכו בדרך. ה'חוזה' גמר בליבו לא להסתכן בחילול קדושת השבת, ולכן העדיף לשבות בכפר הראשון בו ימצא מניין יהודים. הגיעו החוזה ומלווייו לעיירה ובה יהודים. העיירה אליה הגיעו לא היה מוכרת ל'חוזה' ולתלמידיו כלל. העגלה נעצרה ליד ביהמ"ד. לפני שירדו, ציווה רבינו לתלמידיו שבשום פנים ואופן לא יגלו מי הוא וינהגו בו כאחד התלמידים. בנוסף ציווה לכל אחד מהם להתארח אצל בעל בית שיזמין אותן. ההכנות לשבת היו בעיצומן עת עצרה העגלה בפתח בית המדרש, בני החבורה ירדו מתוכה ופנו להתכונן לקבל את פני שבת המלכה. את פעמיו כיוון ה'חוזה' אל המקווה- לטבילה של מצווה לכבוד שבת, ולאחר מכן חזר אל בית המדרש, אמר "שיר השירים" בהתעוררות ולמד בדבקות עד שהתחילו להתפלל מנחה וקבלת שבת.

בעת אמירת קבלת שבת, האריך מאוד בתפילתו. בזמן הזה הספיקו המתפללים לסיים את התפילה, ולשוב הביתה לסעודת השבת. כאשר כל אחד משלושת תלמידיו מסודר כאורח אצל אחד מתושבי המקום. סוף-סוף, סיים ה'חוזה' את תפילתו. מלבדו, נותר זקן אחד אשר למד בעיון בפנינת בית המדרש. "שבת שלום, רבי יהודי", פנה אליו ה'חוזה', "אולי אוכל להתארח אצל כבודו לסעודה?". "אומר לך את האמת", ענה הזקן, "הנני עני מרוד, ומלבד שתי לחמניות קלועות ורביעית יין, אין לי כל". "מספיק לי כזית פת ולשמע קידוש מפריך", ענה ה'חוזה'.

"אם כך, ברוך בואך!" אמר הזקן. למרות דלותו הגשמית של הזקן, היה הוא עטור בעשירות רוחנית. בדרכם טיילו השניים בכל פרד"ס התורה, והזקן לא זכר מתי נהנה כל כך. הייתה נשמתם בעונג שבת רוחני ולא חסר להם דבר. תוך כדי דברים פנה הזקן לחוזה ושאלו: "אמור לי, מהיכן באתם?" - "מן העיר לובלין", ענה ה'חוזה'. "הידעתם אודות הרב הצדיק רבי יעקב יצחק מהעיר לובלין, המכונה ה'חוזה'?" שאל הזקן. "כן, שמעתי עליו", ענה ה'חוזה' ברפיון, כאילו אין מעריך הוא באותו צדיק. "מאיפה הנכם מכירים אותו?" שאלו ה'חוזה'.

פתח הזקן וסיפר: "מקום מולדתי בעיר לוקוב שבפולין. שם, היה גר צדיק אחד שהיה סבו של החוזה מלובלין, אבי אמו. לאחר החתונה שלי נשארתי בעיר לוקוב מספר שנים והייתי מלמד בחדר. יום אחד, הגיעה בתו של הסבא לעיירה כדי לבקרו ויחד עמה בנה יעקב יצחק, שהיה בן שש שנים בלבד. הנכד הצעיר נשאר כמה שבועות אצל סבו. באחד הימים ראיתי את הילד בבית הכנסת. הוא התפלל כמו אחד מגדולי הצדיקים - לאט, במתינות, במתיקות ובדבקות. לאחר התפילה, עקבתי אחריו וראיתי, כי הוא יצא לכיוון היער. שם התבודד במשך שתיים תמימות בהשתפכות הנפש, ודיבר עם הבורא כדבר איש אל רעהו, שפך שיחו כמים נוכח פני ה'. נדהמתי מקדושתו. עוד זמן נותרתי על עומדי תמה. ילד קטן ותפילה גדולה... ידעתי שהוא מיועד לגדולות!"

"עם השנים, הגעתי הנה ושמו של ה'חוזה מלובלין' הגיע למרחקים, וגם אלי. ליבי בער בקרבי לבקרו, אך הפרוטה בכיס אינה בנמצא. ואפילו אם משהו היה מעניק לי מתנה הגונה, לא יכולתי לנסוע ללובלין בגלל בריאותי הרעועה וחסרון הכוח. אך להתפלל אני יכול, ומחמת הגעגועים והכיסופים לראות את פני הצדיק, הריני מתבודד כשעה שלמה מידי יום במשך כשלוש עשרה שנה, ומבקש אני מהש"ת שיזכני, ברוב רחמיו, לקבל את פניו הקדושות של ה'חוזה מלובלין', בטרם אפרד מן העולם הזה. ואע"פ שבדרך הטבע אין סיכוי כלל שהצדיק יגיע לעיירה נידחת זו, אך מאמין אני בכוחה של תפילה, שיכולה לשנות את הטבע ולגרום לצדיק להגיע לעירי!"

עתה הבין ה'חוזה' כיצד עגלון ותיק ומנוסה איבד את דרכו ומדוע הגיע דווקא לעיירה זו. תפילותיו של הזקן הובילוהו לעיירה הזאת! אכן כמו שאמר בתחילה כי יד ה' בדבר והכל מכוון מלמעלה לטובה. לאחר הפוגה קלה פנה החוזה לזקן: "בשורה טובה לי אליך, ידידי", אמר ה'חוזה מלובלין', "הקדוש ברוך הוא נענה לבקשתך במלואה ותפילתך התקבלה - כי אני הוא ה'חוזה מלובלין'!". את התרגשותו ושמחתו של הזקן לא ניתן לתאר כלל. ראשית הוא הודה להקב"ה ששמע לתפילתו, ולצדיק שהגיע אל ביתו, ויחד ניצלו את השבת הקדושה להתפלל בדברי תורה ותפילה.

רבי יצחק בלזר זצ"ל: נולד בעיירה שניפישוק שליד וילנה שבליטא בשנת ה'תקצ"ז (1840). כבר בילדותו ניכרו בו כישרונות גדולים. רב וראש ישיבה לפרושים. מגדולי תנועת המוסר. גאון אדיר. ענוותן. שתקן. הצטיין במיוחד במידת ההבלגה. ייסד ישיבה בסלבודקה בשיטת המוסר. שימש כמשגיח בישיבת קלם. לאחר נישואיו הראשונים בגיל 15 הגיע לישיבת "נביזר" בקובנה. עד מהרה נודע לתהילה במוחו החריף ובשכלו הישר. חידושיו הגאוניים הצטיינו גם בהבנה יסודית ומעמיקה. כשגדלה משפחתו, רצה ר' יצחק להתפרנס מיגיע כפיו ולמד את אומנות הצבעות. אולם ר' ישראל סלנטר ציווה עליו להיות רב בישראל. ואכן, בשנת ה'תרכ"ה (1865), **והוא עודנו רק בן 25 שנים התמנה להיות רבה של פטרבורג במשך 16 שנים!** שם התגלתה גאונותו, עד שמכל קצוות תבל פנו אליו בשאלות הלכתיות. התפרסם כאחד מגדולי הפוסקים שבדור.

לאחר מכן עבר לקובנה. למד תורה מתוך הדחק. פעמים רבות לא היה בא אוכל לפיו, ומרוב שקידתו בתורה לא השגיח בדבר כלל והמשיך בלימודיו עד שעה מאוחרת בלילה. עסק רבות בתורת המוסר ובתיקון המידות. **למרות שאשתו הייתה עקרה, מעולם לא הציע לה גט וחי עמה יותר מ-35 שנים.** רק כאשר פנתה אליו מיוזמתה והציעה שייתן לה גט, **והוא כבר עבר את גיל ה-50 הסכים לגרשה, ואולם גם אז דאג לקיומה ונתן לה סכום כסף גדול, וכלכל אותה כל ימי חייה בכבוד גדול.**

לאחר שהתגרש, נשא אשה צעירה שהיו לה כבר ארבעה ילדים, והתנה עמה שתרשה לעזוב את הבית במשך חודש אלול והימים הנוראים, כדי שיוכל להתבודד עם קונו ולעסוק בתשובה ובלמוד מוסר. לאחר זמן נפקד בזרע של קיימא, ולמרות זקנותו עזר לאשתו בניהול הבית, והשתדל בכל האמצעים להסב לה נחת רוח. **כאשר התינוק היה בוכה בלילה, לא היה נותן לאשתו לקום ממיטתה, ולמרות זקנותו וחולשתו היה קם לטפל בתינוק.** בערבי שבתות עזר לאשתו בניקוי הבית ובהכנות לשבת. תמונתו לעיל צולמה כאשר ביקשו מצלם שיצלם את האדם הראשון שיעלה במדרגות והתכוונו למישהו אחר ובאותה עת עלה הרב. נפטר בירושלים בי"א אב ה'תרס"ז (1907). ציונו בהר הזיתים. חי כ-67 שנים.

אביו: ר' שלמה. **אחיו:** ר' אברהם אבלי. **מרבותיו:** הגאון ר' ישראל סלנטר. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו לופיאן, ר' אהרון בקשט. **חברותא:** ר' נפתלי אמסטרדם. **מילדינו:** בריינה (נישאה לרב חזקיהו יוסף מישקובסקי). **מספריו:** **יפרי יצחק- שו"ת יאור ישראל יכוכבי אור.**

פעם, בשל מחלתו, יצא בחודש אלול בלוויית אשתו אל רופא. כשראה הרופא שהפציינט אינו מוציא הגה מפיו, הביע בפני הרבנית את השתתפותו בצערה, שאשה צעירה ויפה כמותה נפל בגורלה להינשא לבעל זקן ואילם (הייתה זו אשתו השנייה, והפרש הגילים ביניהם היה כ-30 שנה). רבי יצחק חיך, ולא התערב בשיחה.

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות כל גדולי התורה שבדור, בין הבאים היה גם הגאון רבי יוסף דב סולביצ'יק, רבה של בריסק. כדרכם של גדולי תורה, החלו לשוחח בדברי תורה, ר' יוסף דב הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים. במקום התפתח ויכוח סוער בין הרבנים, כולם ניסו את כוחם לתרץ את הקושיה. לבסוף תירץ הגאון בשני תירוצים שהפליאו את כל השומעים. תירוץ אחד שלו ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים. ר' יצחק בלזר, שנכח באסיפה ישב כל הזמן ולא פצה את פיו ולא ניסה את כוחו לפרק את הקושיה, משל אינו יורד לעומקם של הדברים ואינו מבין כלל במה המדובר.

כשעזבו את האספה וכולם פנו לדרכם אמר ר' יוסף דב למקורביו: "הראיתם את ר' יצחק בלזר שישב כל הזמן ולא פצה את פיו? זהו שאומרים עליו אדם גדול הוא?". כשבא לביתו, ביקש שיביאו לפניו את הספר 'פרי יצחק' כדי לתהות על קנקנו. לתדהמתו הרבה **מצא שם את הקושיה שהקשה בנו עם שני התירוצים.** השתומם ר' יוסף דב ואמר: "כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלזר. אע"פ שידע את שני התירוצים, שתק כל הזמן כדי שלא להבליט את גאוניותו". באספה אחרת, שבה נטלו חלק כל גאוני הדור והתפלפלו בדברי-תורה, ר' יצחק שתק לא נטל חלק בוויכוח התורני. כאשר נשאל, השיב להם בתמימות: **"וכי חתן אנוכי שעליי להראות את חוכמתי?"**.

על ענוותנותו סיפר עוד אחד מתלמידיו כי בשעה שהרימו אותו על כסאו ורקדו איתו בריקודי שמחת תורה, היו שפתותיו נעות. התקרב אליו אותו תלמיד ושמע, שהוא חוזר כל הזמן לעצמו באותו הניגון ששרו לפניו: **"סחבו את הנבלה! סחבו את הנבלה!"**.

ויפרי הצדיק הירושלמי ר' ישעיה חשין, שבזמן שר' יצחק התגורר בירושלים, והוא היה אז זקן מופלג, ראהו פעם, כשהוא נושא בעצמו פח מים מן הבאר. מהר ר' ישעיה לעזור לו לשאת את פח המים הכבד, אולם ר' יצחק עיכב בעדו ושאלו: "מדוע היך בא לעזרתי?", והלה השיב: "ברצוני לקיים מצווה". "אם כן", השיב ר' יצחק, **"גם אני רוצה לקיים מצווה ולעזור לאשתי"**.

אחד מתלמידיו המובהקים, ר' אהרון בקשט, סיפר שפעם אחת הזמינו רבו להתארח אצלו בעת ארוחת הצהריים. אשתו הייתה חולה ושכבה במיטתה, ואשה אחת ענייה הייתה מבשלת ועוזרת בבית. כשהגישה העוזרת את מנת-האוכל אל השולחן, שאלה הרבנית מחדר משכבה אם הגישה כבר את הדגים, ולאחר מכן אם כבר הגישה את מנת העוף, את המרק, והעוזרת ענתה כל הזמן, שאכן הגישה את הכל, על-אף שלאמיתו של דבר לא הגישה העוזרת אלא מרק ולחם, ואילו את שאר המנות נטלה לעצמה, כדי לקחתם עמה לביתה. המסובים כולם, וכן ר' יצחק הרגישו במעשיה של העוזרת, ואולם ר' יצחק לא דיבר מאומה, כדי שלא לביישה.

הצדיק הגאון הרב משה מלכא זצ"ל הידוע בתור "אוהל משה" - נולד במרוקו בשנת ה'תרח"צ (1937). עלה לארה"ק בהיותו כבן 17 והגה"צ ר' אליעזר בן דוד שליט"א לקחו לשיבה קדושה. עוד מנעוריו בבית שאן היה סובב הולך כל בין הזמנים ומקבץ בחורים להביאם לשיבות בבני ברק. בכל בין הזמנים הביא כמה עשרות נערים וקירבם לתורה, רבים מהם מרביצי תורה לרבים היום. למד בישיבת 'קול תורה' ובעודו בחור נקרא לשמש בקודש כמשפיע רוחני בישיבת 'פורת יוסף'. אחר חתונתו למד בכולל ואלוז'ין, שם ארגן את האברכים לבוא לתפילת שחרית השכם בבוקר, לאכול כריך ולהתיישב מיד ללמוד ברצף, כשהוא עצמו לומד רצוף עד הערב בלי הפסק.

הצדיק היה מקושר מאד לרבים מחכמי הדור ובפרט עסה"ג ר' רפאל ברוך טולידנו שסייע בידו רבות להקים את הישיבה. אך בעיקר היה בקשר חזק מאד עם הצדיק רבי ישראל אביחצירה (ה'בבא סאלי') ולקח אליו פעמים רבות את כל תלמידיו, כדי שילמדו איך צריך לעבוד את ה' באמת ובתמים והרבה להסתודד עימו. הקים עולה של תורה. כשבא למקסיקו הייתה חרבה ושממה מרוחניות, והיום יש בה קהילות קהילות יראים ושלמים מפירותיו ופירי פירותיו. הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל אמר על רבינו: גדול הדור באמונה וביטחון.

גאון. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. בעל אמונה מופלאה בבורא. בעל מידות עצומות. איש חינוך. רבים פנו אליו ונושעו. מייסד וראש ישיבת 'אוהל משה' ומוסדותיה בבני-ברק. בהיותו בשנתו ה-74 תקפתו המחלה הנוראה ל"ע בייסורי תופת נוראים ושמח בהם! היה מתחנך בבכיות לקב"ה באומרו: "אם צריך למרק אותנו, מרק! יסר! העיקר שנבוא לפניך נקיים". נפטר ב-י"א מנחם אב ה'תשע"ב (2012). חי כ-75 שנים. ציונו בבית-החיים ויז'ניץ בני-ברק בחלקת שומרי שבת. רבינו זכה ונכדיו ממציני עולם התורה בישיבות וכוללים.

אביו: ר' ניסים. **אימו:** מרת עינא. **אשתו:** מרת חנה (בת נעמה ויקטוריה- אחותו של ר' יוסף כהן מקים ומנהל מפעל החסד האדיר 'חסדי נעמי'). **אחיו:** ר' אליהו (ראש כולל 'עמלה של תורה' ברח' רבי עקיבא בב"ב), ר' שמעון (ראש כולל סנהדריה ירושלים). **בניו:** ר' יוסף חיים (ראש כולל 'יקרי טבריה'), ר' ישראל מאיר (מנהל רשת ת"ת 'אהל משה' ב"ב ו'חניכי הישיבות-אמרי בינה'), ר' אברהם ישעיהו (ראש ישיבת "קנייני התורה" ב"ב). **חתניו:** ר' שמעון ועקנין (ר"מ בישיבת "אהל משה" ב"ב), ר' רפאל אביטן (ראש ישיבת 'נר ישראל' באלעד). **מרבותיו:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' גדליה אייזמן, הגר"ש בעדני.

על העובדה שהיה מחובר בתורה סיפר חברו הגה"צ רבי ישראל גנס שליט"א (מראשי ישיבת קול תורה) על פעם אחת כשהשתכר בפורים עלה על גג ישיבת קול תורה ובמשך 7 שעות חזר על שיחותיו של המשגיח האגדי ר' גדליה אייזמן זצ"ל (שנפטר בשנת ה'תשע"ב-2011, בהיותו כבן 101 שנים) הבחורים פחדו כח הזמן שלא ייפול מהגג ולכן נשאר לשמור עליו אבל התפעלו מדבקותו בעבודת ה'. אחד מהבחורים ששמרו עליו רצה באותה עת לצאת מהישיבה וללמוד "בגרות" אך בעקבות שעות אלו נשאר בישיבה והיום הוא ת"ח חשוב מאד.

יספר תלמידו ר' יצחק, כי הצדיק לא רצה להתמקד בתלמידים כישרוניים! כשניסו לגבש קבוצת עילויים, הוא אמר: **'אני לא עושה ישיבה בשבילי אלא לכבוד הקב"ה ואלו ואלו הם בניו'**. הוא יותר התמקד ביראת שמיים ועבודת ה'. הרב הקדוש ראש ישיבת "מעייני תורה למשה" בבני ברק אמר על רבינו בדמעות: **היום לוקחים קמח סולת ואופים ממנו חלות, אבל רבי משה לקח אותנו חטים, קצר ודש טחן וניפה לש ואפה ובחום ליבו והפך אותנו לחלות...**

שחרית השכים קום לעבודת ה' וקרא ברכות השחר כשעה ויותר, הכין עצמו לתפילה בקדושה ובטהרה ואח"כ התפלל בהשתפכות עצומה באהבת ה' ודבקות בו באופן נפלא מאד. תפילתו נמשכה יחד עם כמה מניינים ורק בסביבות חצות סיים תפילת שחרית. דמעותיו נשפכו כמים ממש, ומאות אנשים שהתפללו עמו מידי יום יכולים להעיד, כי בכל תפילת עמידה שפך דמעותיו, שהיו מטפטפות מזקנו כביום הכיפורים. לאחר מכן הקפיד מאד לשמוע קדיש תקבל. פעם חיפשוהו מארחיו בחו"ל ולא מצאוהו. רק לאחר כמה שעות התברר, שנסע שעתיים כדי לשמוע קדיש תקבל...

כאשר היה נפנה לסעודתו, לא אכל אם לא ידע שיש לו אח"כ זימון והיה ממתין, עד שמצא מי שיסב עמו לסעודה. גם בהיותו בחו"ל עשה מאמצים אדירים והיה מוכן להתבזות לשם כך וללכת אחר אנשים למקומות נידחים ובלבד שלא יפסיד מעלת הזימון. אפילו במטוס הקפיד על כך. כמובן שדברי תורה בסעודה היו העיקר, ונראה, שכל האוכל היה רק תירוץ לצורך הד"ת הזימון וברכות הנהנין.

זוגות רבים נושעו מברכת הצדיק בפרי בטן. בשמחת תורה היו באים בוגרי הישיבה הרב היה רוקד ללא הפוגה הרבה מעבר לצעירים, כל בגדיו היו רטובים ממש, ולא היה יושב אפילו רגע אחד. במוצאי החג היה בהתרוממות הרוח עצומה מברך ברכות נפלאות. כאשר אמרו לו על אחד הבוגרים, שעדיין אין לו ילדים, מיד ציווה עליו לבוא בשנה הבאה עם בן וכמובן כך היה- פעם אחר פעם.

בשנה האחרונה לחייו, כאשר סבל ייסורים וגם לא רצה להקשות על ילדים שישהו עימו אך רצה לחוג את ליל הסדר עם זימון ומתוך עבודת ה', ביקש ממשו להביא לו שני זוגות חשוכי בנים, והוא מבטיח להם בתוך שנה ילדים, כמובן שרבים מאד רצו לבוא אך הוגבלו לשניים בלבד. עוד לפני ליל הסדר של שנת ה'תשע"ג זכו שני הזוגות כאשר אמר. הזוג הראשון, שלא זכו לפרי בטן למעלה מ-12 שנים - נולדו להם תאומות, והזוג השני שלא היו להם למעלה מעשר שנים ילדים זכו ונולד להם בן.

בכל ליל שבת אחר תפילתו הארוכה, עוד לפני שהלך לערוך קידוש, הלך בבני-ברק כדי לבוא אל הוריו לנשק את ידיהם ולבקש את ברכתם, וזאת למרות שהיה כבר מעל גיל 60!

הרב הלל הלוי מפאריטש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1794) בעיר חומעץ. פעם בהיותו כבן שלוש עשרה שנים כונה 'העילוי מחומעץ'. בגיל זה כבר היה בקי בש"ס ובפוסקים, למד בספרי קבלה, התפלל על פי כוונות האריז"ל וכן התנהג בפרישות ועסק בתעניות וסיגופים. למדן ושקדן עצום. בהיותו בן חמש-עשרה שנים כבר היה בקי בכל כתבי האריז"ל. בהיותו אצל ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל) החל ללכת בדרכי החסידות. כאשר החל ללמוד בספר התניא החליט להפוך לחסיד חב"ד וללמוד את תורת החסידות. בשנת ה'תקע"א פגש את האדמו"ר הזקן (ר' שניאור זלמן מליאדי-מייסד חסידות חב"ד) ועבד במשך שלוש שנים כדי להגיע לדרגת 'טוב באמת'.

משנת ה'תקע"ח (1817- בהוראת ר' דובער שניאורי האדמו"ר השני של חסידות חב"ד), נדד ביישובים קטנים במחוז חרסון, על מנת לאסוף כספים לפדיון שבויים ולעזור לחיילים היהודים בצבא הרוסי באספקת מזון כשר, תפקיד, שאותו קיבל לבצע כל ימי חייו. התפרסם בזכות פעולותיו למען התושבים ושימש כרבם. ר' דובער שניאורי וכן ר' מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק' - האדמו"ר השלישי של חסידות חב"ד) מינו את רבינו למשפיע ושלחו אליו אברכים צעירים, כדי שידריכם בדרך ה'. רבינו הלחין יותר מעשרה ניגונים חב"דיים. בשנת ה'ת"ר (1839) התיישב בעיירה פאריטש, ושימש בה כרב. לאחר עזיבת ר' ברוך מרדכי אטינגר את כהונתו כרב בעיר בוברויסק הסמוכה מונה לשמש כרב ואב"ד בעיר. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש.** התנהג בתכלית הענווה והשפלות. דאג בכל מאוודו להטיב את מצבם החומרי של העניים. הרבה כל ימיו בנתינת הצדקה. בעת פטירתו נשאר חייב אלפי רובלים, משום שנתן צדקה על סמך הבטחות שניתנו לו, ולאחר מכן היה פורע את חובותיו, ויהודי רוסיה נרתמו מיד לפרוע את החובות. נפטר ביום שבת י"א מנחם-אב ה'תרכ"ד (1864). חי כ-70 שנים. ציונו בחרסון. על קברו בנו אוהל ורבים נוסעים להשתטח שם.

אביו: ר' מאיר הלוי מאליסאו (אב"ד חומעץ. מחסידי האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל בעל 'מאור עיניים'). **מרבותיו:** הצדיקים הגאונים ר' מרדכי טברסקי מצ'רנוביל, ר' אברהם דב אורבך מאוורוטש (בעל בת עין- רבינו היה תלמידו המובהק), ר' שניאור זלמן מלאדי, ר' זלמן מזמיר. **בנו:** ר' זלמן (נפטר בחיי אביו, והשאיר אחריו בן רבי פנחס שגדל מאז אצל סבו- רבינו). **חתנו:** ר' רפאל מרדכי שניאורסון. **מספריו:** **יאמרי נועם**- דרושים **יליקוטי ביאורים**- ביאור קונטרס ההתפעלות (של אדמו"ר האמצעי) **יאמרי השתטחות יפלח הרימון**- על בראשית, שמות, ויקרא, שיר השירים.

○ **יפר החסיד** ר' יצחק המתמיד הי"ד: בשעה שנגזרה הגזירה על יהודי רוסיה בענין אופן המלבושים וגילוח פיאות הראש, הגיעו לביתו של ר' הלל שהיה אז רבה של בוברויסק, הקצין הראשי של המשטרה המקומית בלוויית שני שוטרים וביקשו לגזוז את פיאות ראשו כדי להתחיל דווקא ברבה של העיר. ר' הלל אחז בידיו את פאותיו ולא הניח להם לנגוע בפאות. השוטרים התחילו להכות בחרבותיהם על ידיו ועל ראשו, **והוא פרץ בצעקות.** הקולות הגיעו לאוזנו של חייט, שהתגורר בסמוך, והוא מיהר לבוא למקום. החייט הבטיח לשוטרים מתנות ובלבד שיעזבו את רבינו לנפשו, ומאחר שהם כיבדו את החייט שהיה תופר להם את מדיהם, נענו לבקשתו והניחו לר' הלל. תמורת זאת, הבטיח הצדיק לחייט, **שלאחר מאה ועשרים יזכה להיטמן לידו.**

כידוע נטמן ר' הלל בחרסון. והנה כשהזקין החייט, נסע להתגורר בסמוך לבנו משפחתו באחת המושבות הסמוכות לחרסון. בדרך כשהגיע החייט לחרסון, מצא מקום לינה בבית הכנסת-אורחים של הקהילה, **שם חלה ונתבקש לבית עולמו.** גבאי החברא-קדישא שלח את אנשיו לערוך את הלווייתו. היו אלה ימי חורף, הקור היה עצום **ושלג כיסה את כל האדמה.** כשהגיעו אנשי החברא-קדישא לבית העלמין, התכוונו לקבור אותו בחלקה שיועדה לאנשים בלתי מזוהים. אולם בשל השלג הכבד טעו בחלקה וקברוהו במקום אחר.

חלפו ימי החורף, ולאחר שהשלגים הפשירו, **התברר לתדהמתם שאותו חייט נקבר ממש בסמוך למקומו של ר' הלל.** שלח רב העיר חרסון מכתב אל רבה של בוברויסק כדי לברר, מי האיש שזכה להיטמן בסמוך לר' הלל. אז נודע שהיה זה החייט שר' הלל הבטיח לו לשכון לידו לאחר מאה ועשרים. (רשימות דברים חלק א')

○ **נהג** היה רבינו לאסוף כספים במחוזות רוסיה כדי לספק מזון כשר לחיילים היהודים שגויסו בעל כרחם בבוברויסק. הוא שיגר לכל מחוז שני יהודים שיאספו מעות, אך הזהיר אותם שלא ייטלו כספים מיהודים שאינם מקפידים על שמירת השבת קלה כבחמורה. באחד המקומות נתן רוקח, שאינו ירא-שמים סכום הגון, כדי שלא לביישו, קיבלו גבאי הצדקה את הכסף ואח"כ החליפו אותו במטבעות אחרים. **כשצור הכסף הובא לר' הלל, הוציא מכיסו סכום ששווה לסכום שנטלו מהרוקח, והחזירו להם.** (שמועות וסיפורים חלק ג')

○ **יפר הרה"ג** רבי דוב זאב, רבה של יקטרינוסלב, מעשה שראה במו עיניו אצל רבינו: רגיל היה הצדיק שלפני שהוא פותח באמירת דרוש חסידות היה מניח את ידו על פיו ומסיר אותה, ושוב מניח ושוב מסיר, וכך חוזר חלילה פעמים רבות. פעם לפני שהתחיל לומר את המאמר עשה כמנהגו והניח ידו על פיו שוב ושוב, אבל המאמר 'לא יצא לו'. שאל רבינו: "האם יש במקום תמונה או ציור כלשהו המונע ממני את אמירת הדבר תורה?". ענה לו בעל הבית: "לא, לפני שאתם מגיעים, אני מסלק מביתי את כל התמונות ואת כל הכורסאות המרופדות, שאתם נזהרים מלשבת עליהן מחשש שעטנז". שוב ניסה ר' הלל לפתוח באמירת הדרוש, ושוב נעתק הדיבור מפיו. ביקש רבינו מהאברכים, שיחפשו היטב האם יש בבית תמונה כלשהי, **לבסוף מצאו האברכים תמונה שהייתה תלויה מאחורי דלת פתוחה, והנה מיד לאחר שהוסרה התמונה מן הקיר, התחיל המאמר לקלוח מפיו של רבינו.** (מגדל עז)

הצדיק הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה הידוע כהחלבן מגבעתיים - נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) ביפו. בתחילת שנות ה-30 הקים אביו מחלבת גביות בשם 'מחלבת הכהנים' בתל אביב. כבר כשהיה רך בשנים, גילה עניין גובר והולך בספרי הקבלה. האב לקח אותו לשיעורי חבורת המקובלים והוא נעשה לתלמיד מן המניין. בשנות ה-60 הקים אחיו את 'מחלבת דשן' בגבול שבין גבעתיים לתל-אביב ורבינו מגיל 20 בערך התחילו לעבוד למחייתו במחלבה זו בשותפות עם אחיו.

לאחר שהתגלה, התחיל ללמד שיעורים בגמרא ובקבלה בכולל 'השלום' בגבעתיים. רבים פנו אליו ונושעו. ראשי ישיבות עלו להתייעץ איתו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. לא הסכים לקבל כסף עבור ברכותיו. היה רגיל להפריש 90% ממשכורתו לחלוקה לעניים.** החזיק במסירות נפש במשך שנים רבות את הכולל של הגאון רבי שמעון בעדני (חבר מועצת חכמי התורה) וכן החזיק כוללים של אברכים וטהילים לבנים ובנות בכל שבת בירושלים ובבני-ברק.

תמך באופן קבוע בשירת הבקשות. **ענוותן. מעולם לא אהב שמצלמים ומפרסמים את מדברים או סחים אודותיו.** מקומו בביה"כ היה בסוף השורות בספסל בצד. קירב כל יהודי ויהודי לאביו שבשמיים באהבה וחיבה גדולה. עבד את קונו במסירות נפש ונתן עיניו על צורכי אברכי הכולל שהיו עבורו כבנים ממש. כל חייו הירבה להתפלל ולבכות לה' ותחינותיו היו מתוך רגש פנימי חזק. נפטר ב-י"ב אב ה'תשע"ט (2019). חי כ-84 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הנסתר הרב עזרא אברהם. **אימו:** מרת בלנקה. **אשתו:** מרת אדית. **ילדיו:** 4 ילדים. **מרבתי:** הגאונים המקובלים - ר' יהודה זרחיה הלוי סג"ל (רב שכונת קריית שלום), ר' יהודה ליאון פטילון (המכונה 'הצייר'), ר' משה יעקב רביקוב ('הסנדלר'), ר' יוסף וולטוך ('מנקה הרחובות'). **חברותא:** המקובל הרב יצחק בצרי. **מספריו:** **טללי חיים** - על התורה ועל המועדים על פי תורת הסוד **יאורות חיים** - על חמישה חומשי תורה **יאור פני חיים** - על התורה **הקיצו ורננו** - על הגאולה **יוחד לבבנו** - עבודת הכוונה והדבקות הפנימית **איש יהודי** - פורים **אחת שאלתי** - אמונה לבני הנוער.

הייתה תקופה בה האברכים בכולל 'ישיבת השלום' - גבעתיים עסקו בעניין מסוים ביורה דעה. רבינו הגיע להתפלל מנחה גדולה והתעניין באיזה נושא האברכים עסקו היום. רבינו העיר להם שנפלה טעות בלימוד שלהם וביקש מהם לחזור ולעיין שנית. האברכים הראו לו טבלת סיכום של הסימן והוא ביקש שיתבוננו שוב. לאחר התפילה התיישבו האברכים וחזרו שוב על הלימוד מחדש משיטות הראשונים והבית יוסף ועד פסיקת השולחן ערוך ומצאו שאכן שגו בצורה בולטת. למחרת בעת שהרב הגיע למנחה שאלו אותו: "מניין הרב ידע זאת?". הצדיק סיפר שלפני שיצא מהמחלבה, ישב על כיסא ולפתע התמלא כל החדר באור עצום ונכנס אליו יהודי מהעולם העליון ואמר לו: "לך ואמור לאברכי הכולל ששגגה יצאה מתחת ידם".

○ יפר מר נחום לנגנטל כי הביא לרבינו אישיות מוכרת וחשובה. אדם שהגדיר את עצמו כמי שלא רואה נחת כי היו לו שלושה ילדים לא נשואים. אמר לו הרב: "אל תיכנס ללחץ. בשנה הבאה תבוא אליי עם שלוש בשורות טובות". ובאמת, בשנה אחת שלושת ילדיו התחננו.

באחת הפעמים רבינו גילה: "אני רואה אותיות כתובות על מצחו של אדם וזו מתנת שמיים". באותיות רמוזים מעשיו. במוצאי חג סוכות היו רגילים לעלות אליו למחלבה עם האתרוג וכשהיה בוחן בעיניו הקדושות את האתרוג שבירכו עליו במשך חג סוכות היה אומר לאדם מה עליו לתקן, באיזה מידה הוא לקוי כמו גאוה כעס וכדו'. בנוסף סיפר אלו מאורעות עתידיים להיות במשך אותה השנה. אנשים העידו שהרב היה מגלה להם כשהתבונן באתרוג שלהם כמה מסכתות הם סיימו במשך השנה ומה דרגת הלימוד וכמה זמן הקדישו להתעלות והיה קולע למקומות הכי חבויים אצל האדם ומדבר ומוכיח על נקודות במידות ודרך ארץ שאין אדם שם על ליבו וחושב עליהם כלל.

פ עם אחת אדם נכנס אדם לכולל בשעת הצהריים ומסר לרב פתק עם שמו לברכה ולפתע הצדיק התחיל לצעוק עליו בקולי קולות: "פה זה כולל. אתה יודע מה זה כולל? תצא מכאן". כשאותו אדם יצא, אמר הצדיק לאברכים התמהים: "אל תיבהלו, על איש זה נגזר להיכנס לבית הסוהר ובביזיונות אלו המתקתי מעליו הכל והסרתי מעליו את איום המאסר". לאחר מכן ביררו את העניין אודותיו והתברר שנעשה לו נס ונעלם תיק הראיות וניצל מהתסבוכת בה היה מצוי, וכשבא אחר כך להודות לרב אמר לו הצדיק: "אני יודע, אני יודע".

כ בר מגיל שש ניכר בו שנועד לגדולות פעם סיפר שבעת שנכנס לבית הכנסת בראש השנה ושמע תקיעת שופר אמר לאביו שהוא שומע עוד תקיעת שופר ואמר לו אביו שלא ידבר על כך משום שרק הוא שומע את זה וזה קול השופר המשתלשל ויורד מן העולם העליון.

○ יפר יהודי שהגיע למחלבה והרב צעק עליו צעקות גדולות ללא הפסקה וגם כשהתחיל לצאת הרב הלך אחריו והמשיך לצעוק עד הכביש הראשי. אותו אדם תהה מדוע, מה פשע ומה חטא שהרב התנהג אליו בצורה שכזו. לאחר מכן עלה אותו אדם על רכבו ופתח בנסיעה. בדרך נסע בתוך מנהרה ונכנסה בו משאית ענקית. הרכב נמערך לגמרי אך הוא יצא בריא ושלם. למחרת הגיע אותו אדם למחלבה והודה לרב על הנס העצום שפעל בשבילו.

באחת הפעמים הגיע אדם לכולל עם תינוק על הידיים וסיפר כי התינוק מפרכס כל הזמן והרב צעק עליו שיצא מהכולל. אמר לו אותו אדם שבא רק לבקש ברכה ושוב צעק עליו, ואחרי זה סיפר שמאותו הזמן שהרב צעק עליו, התינוק הפך להיות בריא לחלוטין ולא היו לו יותר פרכוסים. **הסיפורים המופלאים מעובדים מהעלון 'ברכת חיים'**

הרב הצדיק ישראל יצחק משי זהב זצ"ל- נולד בשנת ה'תרמ"א (1881). ענוותן. בעל רוח-הקודש. מקובל. בעל ידיעה עמוקה ויסודית בשורשי הנשמות. הרב קרא על מצחם של הבאים בצל קורתו את רישומי עוונותיהם, ולא אחת הוכיח בתוכחות מוסר, כאשר מגלה הוא לפניהם את צפונות מעשיהם הרעים, עד שבשוש ושבו מסורם. החזיר רבים מעוון. העלה ארוכה ומרפה לפונים אליו. רבים ניגשו אליו ונושעו. בעל חסד. הסתיר את מעשיו מעיני הבריות. בעל אהבת ישראל עצומה. גם בהיותו קבלן בניין, יחסו לפועליו לא היו כמנהל, אלא כחבר מן השורה. והיה מטה כתף ועוזר לכל אחד. באתרי הבניה דאג לארגן תפילות מנחה בציבור. נפטר ב-י"ג מנחם אב ה'תשל"ד (1974) בגיל 93. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' צבי.

ל הלן סיפור שעובד מהספר 'דרך צדיקים', ויש בו כדי להראות ללא צל של ספק כי על הרב שרתה רוח-הקודש. ומעשה שהיה- כך היה: בשנת ה'תרצ"ה (1934), אירע מקרה מסמר שיער בארץ. פעוט בן שלוש שנים, נעלם באורח מסתורי מבית הוריו, ולא נודעו עקבותיו. ההורים המודאגים הזעיקו מיד את המשטרה הבריטית לחפש אחריו, אך הללו העלו חרס בחיפושיהם.

האב האומלל בצערו הרב ניסה בכל דרך אפשרית לנסות ולהתחקות אחר עקבות בנו האובד. בייאושו לא היסס לפנות גם ל"ע למכשפים ולמעוננים שיגלו בקסמיהם היכן נמצא בנו, אולם גם צעד זה לא הניב שום תוצאות מעשיות, ומקום הימצאו של הילד נשאר בגדר תעלומה, והוריו בצער איום ונורא על גורל בנו.

חלפו השנים, והאב לא נואש מחיפושיו אחר בנו האובד וסירב להשלים עם חסרונו. והנה, כעבור עשר שנים! שמו של רבינו הגיע לאב, והוא ניגש לביתו של הצדיק הרב משי-זהב. כשהגיע לבית הצדיק, התבונן רבינו ביהודי הניצב מולו, ועוד בטרם עלה בידי היהודי לומר מילה על מטרת בואו, הקדימו הצדיק ואמר לו: "יודע אני שבאת אליי, כדי לגלות היכן בינך נמצא ומה עלה בגורלו. אך זאת אומר לך, בעזרת ה' בעוד שנה ישוב בנך הביתה בריא ושלם, וזאת בתנאי שתחדל מלפנות לקוסמים ולמעוננים".

היהודי נאלם דומיה לנוכח דבריו החותכים של הצדיק, ובלבו תמה, מהיכן ידע הרב, שבאתי אליו עבור עניין זה? אין זאת אלא, שאיש קדוש הוא ורוח-הקודש בוקעת מגרונו. בהתפעלות רבה אין קץ הביע הלה את נכונותו לקיים את דברי הרב כלשונו, ובלבד שיזכה ובנו ישוב לביתו. כאשר יצא היהודי מביתו של הרב, פנה בנו של הצדיק ושאלו בתמיהה: "אבא, מדוע יצאת היום מגדרך לכבוד היהודי הלז, והודעת לו נסתרות, מבלי שביקשת להתבונן תחילה בכף ידו?" (שכן דרך הצדיק הייתה בענוותנותו להסתיר את רוח-קודשו).

נענה הצדיק בענוות חן ואמר: "מיד כשראיתי את היהודי הכרתי בו, שאם לא אעשה פעולה עצומה, שתעורר את התפעלותו ותרשים אותו, לא יאמין לדבריי, ולא יציית לי לחדול מפניותיו לקוסמים ולמעוננים, לכן נאלצתי לפנות אליו בצורה זו, ודע לך, כי הכל נעשה לתועלת העניין". מיודענו פסק מלשחרר לפתחיהם של המכשפים למיניהם והמתין בציפיה דרוכה ובלב נכסף לשוב בנו האובד. הימים חלפו לאיטם והאב מצפה בקוצר רוח שיתקומו דברי רבינו. והנה כעבור שנה נקש על דלת ביתו, נער כבן ארבע עשרה שנים, שנראה כערבי לכל דבר ניצב בפתח הדלת, ובפיו בשורה- שהוא הבן האבוד.

האב הנרגש עד עמקי נשמתו למשמע הבשורה, ביקש מהנער להיכנס לביתו, לשבת על הספה ולספר לו מה עלה בגורלו במשך שנים אלו. סח לו הבן, שבקטנותו, נחטף ע"י ערבים, אשר מיהרו להוציאו מחוץ לעיר וגדלוהו בכפר מרוחק, כשהוא מנותק מכל מגע עם יהודים, עד שבמשך השנים נשכח ממנו מוצאו היהודי (שכן היה בגיל שלוש שנים בלבד כשנחטף!).

והנה בשנה שחלפה, פרצה תגרת ידיים בינו לבין נערי הכפר, והללו ברוב זעמם הטיחו בו בכעס את הכינוי "אתה יהודי!". בתחילה סלד הנער מהכינוי, אולם כאשר נשנתה התופעה מספר פעמים, וגם ילדים אחרים החלו לכנותו יהודי, נכנסו הדברים ללבו והבין, שיש דברים בגו. הוא החליט לברר את הדבר לאשורו, ולאחר מאמצים מרובים הצליח לגלות, שאכן במוצאו משתייך הוא לעם היהודי. הידיעה הממה אותו, ודחף פנימי עוררו לנטוש את מקום מגוריו הנוכחי, ולכתת רגליו בדרכים לגלות את מקום הימצאם של הוריו האמתיים. לאחר חיפושים מייגעים וסיוע הרשויות הממשלתיות, הגיע סוף סוף הנער לקן משפחתו, אשר ממנו נעדר זה אחת עשרה שנים!

סיפור הדברים, זעזע עמוקות את האב, אשר ראה בעליל את התגשמות דבריו של הרב משי-זהב. אך ספק אחד קינן בלבו, בנו האהוב, שהיה כה עדין בילדותו, נראה עתה גס ומגושם כאחד מבני הישמעאלים, ומי ערב לו שזה אכן בנו האמיתי? בצר לו פנה היהודי לרב משי-זהב, והפגישו עם הבן האובד שחזר למועד בו נקב הרב, ויחד עם זאת הביע בפניו את הסתפקותו בדבר זהותו. אמר לו הצדיק: "לתועלת העניין, שלח והבא לכאן את אחד מבניך הנוספים שבבית, ובעז"ה אברר לך דבר לאשורו". ואומנם, כאשר ניצבו השלושה בבית הרב, הסתכל הצדיק בכפות ידיהם, והראה לאב, כי תווי הידיים של שני הבנים זהים ומיד פנה הצדיק לאב ואמר: "אין לך מה לחשוש ממאומה, זהו בנך האמיתי, השיבהו לחיק היהדות ולמדהו תורה, ושמח באבידה שהוחזרה לך משמיים כעבור אחת-עשרה שנים!".

הרב הצדיק ישראל יצחק משי זהב זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"א (1881). ענוותן. בעל רוח-הקודש. מקובל. בעל ידיעה עמוקה ויסודית בשורשי הנשמות. הרב קרא על מצחם של הבאים בצל קורתו את רישומי עוונותיהם, ולא אחת הוכיח בתוכחות מוסר, כאשר מגלה הוא לפניהם את צפונות מעשיהם הרעים, עד שבשוש ושבו מסורם. החזיר רבים מעוון. העלה ארוכה ומרפה לפונים אליו. רבים ניגשו אליו ונושעו. בעל חסד. הסתיר את מעשיו מעיני הבריות. בעל אהבת ישראל עצומה. גם בהיותו קבלן בניין, יחסו לפועליו לא היו כמנהל, אלא כחבר מן השורה. והיה מטה כתף ועוזר לכל אחד. באתרי הבניה דאג לארגן תפילות מנחה בציבור. נפטר ב-י"ג מנחם אב ה'תשל"ד (1974) בגיל 93. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' צבי.

לפני שנים רבות התגוררה משפחת משי-זהב ביפו העתיקה. כאשר גדלו הילדים, התעוררה בעיה כיצד ילכו מידי יום מרחק כה עצום ברגל עד ת"ת שנמצא ברח' בעש"ט בת"א, והם רכים בשנים. לפיכך החליט הרב שלמען חינוך ילדיו בדרך ה', עליו לעזוב את מקום מגוריו ולהתגורר בסמוך לת"ת. וכך עשה, הוא שכר לבני ביתו שני חדרים קטנים.

כאשר החלה המשפחה להתארגן במקום מגוריה החדש, נקש יהודי חילוני על דלת ביתם, ושח לצדיק את צרתו, כי ידו מטה ליפול ואין בידו אמצעים מינימאליים לפרנס את משפחתו כראוי, ואף לא לשכור דירה עבורם, ובלית ברירה נאלצים בני המשפחה ללון תחת כיפת השמים.

נכמרו רחמיו של הרב על אותו אדם, ועל אתר ענה ואמר לו: "יש לי שני חדרים קטנים אותם שכרתי למגורים. אך למענך מוכן אני להסתפק בחדר אחד, ואת השני אקצה בשבילך. עיני היהודי אורו משמחה לשמע הדברים, ואף הוא לבשר לבני ביתו את הידיעה על מציאת הדירה. הללו הזדרזו להעביר את חפציהם ולהתמקם בחדר הקטן.

כשהגיע ליל שבת, היסב הרב עם משפחתו לשולחן השבת, קידש על היין וזימר מזמירות שבת, ואילו בחדר הסמוך הדליקו השכנים החילוניים את הפרימוס ובישלו עליו את ארוחתם. לאחר שסעדו את לבם, הצית השכן סיגריה ועישן בנחת סיגריה אחר סיגריה כשכל העשן התנדף דרך החלון המשותף ישר לחדרו של הרב.

הצדיק לא התרעם על כך אלא בסובלנות רבה קם מכיסאו, וסגר את החלון שהפריד בין שני החדרים. וכך חזר ושנה הדבר, מדי שבת בשבת ובכל חגי ישראל, היה השכן החילוני מפגין לעין כל את זלזולו בדת ישראל, והרב שאפשר לו לגור על חשבונו, היה מבליג ומעביר על מידותיו, ומדי ראותו את השכן, הראה לו פנים שוחקות וברכו בלבביות בברכת שלום.

כשנדע לרב משי-זהב שהיהודי שכנו הינו נפח במקצועו, התעניין אצל קרוביו ומכריו מי זקוק לנפח והפנה אותם לנפח החילוני, ואת הכל עשה בעילום שם מתוך מטרה להמציא לשכנו את פרנסתו בכבוד. ואומנם הלה, השתכר יפה. וכאשר הרחיב ה' את גבולו, הואיל בטובו לשלם מדי חודש את דמי שכירות החדר לרב, אך לא שינה כלל את יחסו המזלזל לערכי היהדות.

והנה, כעבור תקופה מסוימת של דיור משותף, נכנס היהודי לרב וביקש ממנו לקנות בשבילו תפילין ולהורות לו את הדרך לתשובה. הצדיק שאלו: "כיצד ואיך התחולל הפלא הזה בקרבך, ומה הביאך לעבור לאורח חיים חדדי?". היהודי נאנח וסיפר לרב: "מעולם לא ידעתי כמה נעימים הם הליכותיה של התורה ונושאי דגלה. רק לאחרונה נוכחתי באצילות נפשם של היהודים החרדים ובכיעור מעשיהם של החילוניים. ומעשה שהיה כך היה:

הרי אתה יודע שבמקצועי אני נפח. תקופות קשות עברו עליי ולאחרונה שפר מזלי. לקוחות רבים צבאו על פתח בית מלאכתי ופרנסתי התרחבה. והנה, בשבועות האחרונים, שלח אלי אחד ממכרי החילוניים לקוח ומאז הוא ממרר את חיי, בדורשו ממני דמי תיווך, וכל הזמן מתפאר בפני אחרים, שהוא פרנס אותי ואני חי על חשבונו עד שקצתי בחיי מפניו.

בדיוק אז נודע לי באקראי שאתה הוא זה אשר שלחת אליי לקוחות רבים מבלי לגלות לי כלל ומבלי לדרוש ממני אפילו דרישה מוסרית לחדול מחילול שבת בפרהסיא, לכן גמרתי אומר בלבי להטיב את מעשיי ולשנות את דרכי וכיום הנני שב הביתה אל היהדות.

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: הרב זוסמן, נהג מידי פעם לשחרר לפתחו של הרב משי-זהב. באחד הימים, בבואו לבית הרב, הצדיק באותה שעה לא היה בבית, ולכן ישב בצד והמתין לשובו. בתוך כך בא יהודי נוסף שאף הוא רצה להתייעץ עם הרב, והשניים ישבו יחדיו וחיכו לבואו. כשנכנס הרב לביתו, סקר בעיניו הטהורות את הנוכחים, ומיד פנה ליהודי אשר כלל לא הכירו ומעולם לא ראה אותו ואמר: "אתה, באת אלי, כדי לדעת מה יהיה עם אשתך החולנית".

הרב הביט בפניו והמשיך: "עצתי היא, שתלך לכותל שריד בית-מקדשנו, שם תשפוך נפשך בתפילה ובתחינה לריבון העולמים, אז תעלה ארוכה לאשתך". היהודי נעמד פעור פה וכולו השתוממות, מהיכן ידע הצדיק את מועקת לבו? הרב זוסמן, שנכח באותו מעמד, פנה ליהודי ואמר: "מה לך נדהם? הנה זכית וקיבלת תשובה לשאלתך, לך לשלום".

הגאון הרב מרדכי בנט זצ"ל הידוע בשם הרב מרקוס בנדיקט: נולד בשורגא שבהונגריה בשנת ה'תק"לג (1753). מצאצאי ה'חכם צבי'. מכיוון שגדל מגיל 5 בבית אמו נקרא בנט. **בילדותו נחשב כעילוי.** שימש כדיין ורבה של ניקלשבורג וחבל מורביה. עמד בראש ישיבה. מחשובי רבני צ'כיה. התנגד ללימוד חוכמות חיצוניות, אך בשל תפקידו כרב הקהילה, אשר בשמה עמד לפני המלך והשרים, היה עליו להשתלם לצערו בחכמות אלו. **נאמר עליו, כי תוך זמן לא רב היה בקיא בין השאר בפילוסופיה, אסטרונומיה ומתמטיקה.**

בגיל 20 לערך נשא לאישה את בתם של אחת המשפחות המיוחסות מניקלשבורג, ומאז **מאס בכל תענוגי עולם הזה, סיגף עצמו בסיגופים וצומות, לא ישן יותר משלוש שעות ולא פסק מללמוד.** למרות שהוצעו לו משרות רבניות רבות לא הסכים לקבל עול רבנות, **עד שידע את ארבעת הטורים והשולחן ערוך בעל פה.** את כל כספו פיזר לאביונים, השיא יתומים, השיג רישיון מהמלכות להדפסת ספרי קודש. לחם בתקיפות ברפורמים. נפטר ב-י"ג אב ה'תקפ"ד (1829). ציונו בסלובקיה. חי כ-76 שנים. **לאחר פטירתו גילו על גופו שקים, אשר לבש תחת מלבושיו על מנת לסגף את עצמו.** רבים רצו לקנות שקים אלו, לשם סגולה, לאחר פטירתם ייטמנו בשקים אלו. ממכירת השקים האלו, נאסף הון רב, שהספיק לפרנסת נכדיו היתומים (לפרנסת בני בתו, שנפטרה בחייו), וכן לנישואיהם.

אביו: ר' אברהם בן יהודה אשכנזי. **בניו:** ר' יעקב (מח"ס 'גדולת מרדכי'), ר' ישעיה (אבד"ק קאליב - הונגריה), ר' נפתלי (אב"ד שאפע - מוראביה). **מרבותיו:** ר' יעקב קצנלבוין, ר' יוסף שטיינהרט, ר' יחזקאל לנדא, ר' שמואל שמלקא הורוביץ מניקלשבורג. **מתלמידיו:** בניו, ר' יעקב, ר', ר' נפתלי (רבה של שאפה), ר' מנחם מנדל בנט (בן אחיו- דיין בהונגריה), ר' משה מרדכי בנט (קרובו, אב"ד שטאמפי), ר' צבי הירש אופנהיים (אבד"ק טמישוואר), ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' יהודה אסאד, ר' שלמה קווטש (ממלא מקומו ברבנות ניקלשבורג). **מספריו:** **ביאור מרדכי-** הגהות על פסקי המרדכי (שכתב ר' מרדכי בר הילל) • **מחשבת מרדכי-** דרשות על התורה • **מגן אבות-** על מלאכות שבת **ידברי מרדכי-** הלכות איסור והיתר בש"ע חלק יורה דעה • **יתכלת מרדכי-** דרשות על הש"ס • **חידושי מהר"ם בנט-** חידושים על הש"ס • **גדולת מרדכי-** שו"ת **פרשת מרדכי-** שו"ת **יהר המור-** שו"ת **ימאמר מרדכי.**

בספר "גדולי אשכנז" מובא הסיפור המופלא הבא: שעת לילה מאוחרת. רחובות העיר ניקלשבורג ריקים מאדם. מחצר ביתו של רבינו, שהיה הומה אדם משך כל היום כלתה רגל. על השביל המוליך אל הבית פנימה פוסע משמשו של הרב.

זה עתה נעל את שער החצר ושם פעמיו אל חדרו. **לפתע בקעה חריקת צירים את דומיית הליל, והדלת הסגורה סבה על ציריה ונפתחה.** הביט השמש בתימהון וחשב, שמא לא סגר את הדלת היטב, לפיכך שב ונעל את הדלת בשנית. **טרם הרחיק מן השער- ושוב הדלת נפתחה מאליה.** הפעם חש, כי יש דברים בגו, והוא החיש צעדיו לחדרו של הרב ולספר לו את המתרחש. לאחר מחשבה קלה, נפנה אליו הרב והשיב: **"אכן, הצדק איתו. שכחתי ללמוד פרק משניות עבור פלוני בן פלוני, שהיום חל יום פטירתו, והוא בא להזכירני".** מיד ניגש לארון, הוציא ספר משניות וישב ללמוד משנה אחת לעילוי נשמתו. **לאחר מכן פנה למשמשו בבקשה, שיסגור שוב את השער. הפעם נשאר הפתח סגור ולא נפתח שוב.**

כאשר נסתלק רבינו לבית-עולמו, באותו הזמן שהה בקרקלסבד והובל לקבורה בעיר ליקטנשטדט הסמוכה לקרלסבד מהלך כשעתיים. כשנודע לאנשי עירו דבר האסון, דרשו הם בתוקף לפנות את קברו משם ולהביאו לעירו לקבורת אבותיו. אומנם אנשי העיר ליקטנשטדט טענו בתוקף, כי כבר זכו בגופו הקדוש. שתי הקהילות התדיינו בדבר והסכימו להביא את השאלה לפני החת"ם סופר ולקבל את הכרעתו. הוא אמנם צידד בפניו הקבר, אך לא קבע בהחלטיות. בעקבות כך שתקו אנשי ניקלשבורג ולא מלאם לבם לפנותו.

והנה **כעבור חצי שנה כתב שוב החת"ם סופר, כי עתה הוא מחליט ברורות להתיר פינוי הקבר לניקלשבורג. והפסק בוצע, וקבר רבינו פונה, והובא לקבורה שנית ביום י"ב אדר תק"צ בעירו ניקלשבורג.** והעיד רבי שמעון סופר זצ"ל בנו של החת"ם סופר, שכבר בהתחלה הכין החת"ם סופר תשובה המחייבת להעבירו לעירו, אלא שפתאום נפלה עליו תרדמה, ונגלה אליו רבי מרדכי בנט בחלום וביקש, שיעכב התשובה.

עוד גילה, **כי נענש מהשמיים להיקבר כחצי שנה דווקא שם, היות ונתן פעם הסכמתו לנתק שידוך, והדגיש: "הגם שהיה עפ"י דין תורה, בכל זאת, היות וכבוד הבריות חמור למאוד, וגרמתי צער ובושה לכלה ולמשפחתה, דקדקו עמי משמים.** וזה האות כי כנים דברי: **ילכו ויבדקו וימצאו, כי אותה כלה שניתקתי שדוכיה, קבורה בדיוק סמוך לקברי ממש!!!".** מיד שלח החת"ם סופר לבדוק והתברר, כי החלום נכון, ולכן השהה את התשובה חצי שנה.

רבינו נפגש פעמים רבות עם קיסר אוסטריה, פרנץ הראשון. פעם אחת שאלו הקיסר: "בתלמוד שלכם נאמר: 'הרואה קדירה בחלום - יצפה לשלום'. וכי מה עניין קדירה לשלום?". השיב לו הרב: **"אש ומים הם הפכים גמורים, הנלחמים זה עם זה, ולעולם אין שלום ביניהם. יש בכל-זאת דרך להשלים ביניהם, וזאת על-ידי קדירה. כשמניחים סיר ובו מים על-גבי האש, האש מוסיפה לבעור, והמים אינם אובדים. הרי לך קשר ברור בין קדירה לשלום".**

האדמו"ר הרב יוסף גרינוואלד גאב"ד פאפא זצ"ל- נולד ב-כ"ד אלול ה'תרס"ג (1903) בעיר צהלים. משחר ילדותו ניתן היה להבחין ביראת השמיים המופלאה שלו. בצעירותו למד בישיבה של אביו. בהיותו כבן 19 הלך לסאטמאר ללמוד בישיבת דודו, ר' אליעזר דוד גרינוואלד. בהמשך סייע לדודו בהרבצת תורה בישיבה ובענייני העיר. אביו העריכו בצורה מופלאה ובכל פעם שהיה רואה את רבינו, היה קם מפניו מלוא קומתו בהטעימו: "הרי הוא ספר תורה חי!". ביום ב-אדר ה'תש"א עם פטירת אביו הגדול עבר לפאפא ומילא את מקומו. בשנת ה'תש"ד (1944) כבשו הנאצים את אונגארן ורבינו שכל את אשתו ועשרת ילדיו! לאחר המלחמה חזר לפאפא ואח"כ שהה בסאמבאטהלי.

בשנת ה'תש"ז (1947) היגר לאנטוורפן שם הקים ישיבה והרביץ תורה לתלמידים רבים. בשנת ה'תשי"א (1951) עבר לארה"ב והרביץ תורה עד להסתלקותו לשמי רום. הקים תלמודי תורה, כולל, ישיבה, בית-ספר לבנות. סיגף עצמו בטהרה. אף בעת שתכפו עליו יסורים וחולשת גופו לא מנע עצמו מלטבול במקווה. ענוותן מופלא. איש אמת. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. הרגיש בצער כל אחד, ששטח בפניו את מצוקתו. תפילותיו היו בבכיות עבור עם ישראל. הטיב לסנגר על הזולת. נפטר ב-י"ג אב ה'תשד"מ (1984). חי כ-81 שנים. ציונו בקרית פאפא בניו-יורק. בנו, ר' יעקב מילא את מקומו.

אביו: האדמו"ר ר' יעקב יחזקיה (בעל 'יגד יעקב'). **אמו:** מרת שרה רבקה. **נשותיו:** בת אחיו- ר' יעקב יחזקיה מחוסט (זיווג ראשון- הי"ד), מרת מרים (זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' יעקב יחזקיה, ר' אליעזר דוד גרינוואלד (בעל 'קרן לדוד'), ר' אהרון רוקח מבעלז (המכונה 'הרב זכרוננו לברכה'). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק ניימן, ר' יצחק דוד הכהן פרידמאן, ר' יצחק שלמה אונגר (אב"ד חוג חתם סופר).

מילדיו (זיווג שני): ר' יעקב יחזקיה (ממלא מקום אביו), ר' ישראל מנחם (רב תולדות יוסף פאפא בורו-פארק), ר' אהרון (דיין קהילת פאפא בניו-יורק), ר' משה סופר (רב קהילת פאפא בירושלים. חתן ר' ישכר בער רוטנברג אדמו"ר מוודיסלאב), ר' יעקב יחזקיה סופר (רב עדת ישראל טורונטו. חתן ר' ישראל משה דושינסקיא). **מספריו:** יוחי יוסף- על המועדים, מסכת מקוואות ועוד.

ל אחד ממתפללי ביהמ"ד היה ילד שסבל במערכת העיכול, ולא יכל לעכל מזון שהכיל חיטה, פירות וירקות. הוריו שמרו עליו שלא יאכל מאכלים שהכילו את הרכיבים הנ"ל. לרגל שמחה שהתקיימה במשפחתם השאירו את הילד לזמן קצוב בביתו של אחד מצאצאיו של הגה"ק מפאפא זי"ע, במשך זמן שהותו שם יצא שרבינו התכוון לנפוש בפלורידה, וכל בני המשפחה הגיעו לביתו להיפרד.

היות שאותו ילד כבן בית, אף הוא הצטרף לכל המשפחה של הנכדים, שבאו להיפרד. רבינו זי"ע"א חילק לכל הצאצאים מאפה שהוכן לכך, כשהגיע תורו של הילד האורח לקבל מהמאפה, אמרה הרבנית שאצלה התארח הילד, שלא יתנו לו מהמאפה כיוון שהינו אלרגי והמאפה עלול להזיק לו. רבינו האזין לנאמר, וציווה שיעשה ברכה בכוונה וזה לא יזיק לו, והשי"ת יעזור, שהבעיה תיפטר לגמרי. תוך כדי דיבור הגיש את המאפה לידי הילד וציווה עליו לברך בקול, הילד בירך בקול ואכל. מאז הילד לא סבל יותר משום אלרגיה והבריא לגמרי.

מסופר כי בעת בואו של רבינו לעיר פאפא נודע לו, שאחד השרידים מראשי הקהילה המקומית מאושפז בבית הרפואה. רבינו רצה לבקר אותו. אולם אנשי הסגל הרפואי אמרו לו, שהלה חולה במחלה קשה ומדבקת ל"ע, ויש להימנע מלהתקרב אליו. רבינו זי"ע"א לא שת ליבו לאזהרתם, והלך לבקר את החולה בחדרו, דרש בשלומו ובירך אותו ברפואה שלימה, ושב על עקבותיו. זמן קצר לאחר שרבינו יצא מחדרו, נעשה לחולה במעבדת ביה"ח בדיקת דם חוזרת, והרופאים אישרו פה אחד, שאינו נגוע כלל במחלה המדבקת. היהודים המעטים בפאפא תלו כולם את הדבר בזכות ביקורו וברכתו של ה'יוחי יוסף'.

אברך, מתלמידיו של הרה"ק מפאפא זי"ע, שנים אחרי נישואיו עדיין לא נושע בזרע של קיימא. בביקוריו אצל רופאים רבים, הודיעוהו בדעה אחת, שלדאבונם אין בידם להושיע. כעבור כמה שנים נכנס אל רבינו ותינה את צערו, אשר על ליבו, שהוציא כספים מרובים לרפואה והרופאים אינם נותנים תקווה. עוד הוסיף האברך, ששמע לאחרונה על כמה מקרים בין מתפללי בית המדרש, שאף הם לא נושעו בילדים רח"ל.

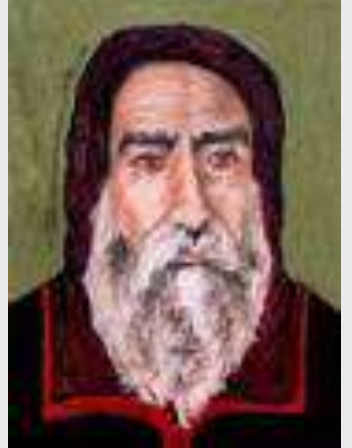
כשרבינו שמע את דברי האברך הצטער צער רב והשעין את ראשו על השולחן לכמה רגעים, לאחר מכן שאל את האברך בעוגמת נפש: "הייתכן? דברים כאלו מתרחשים, ואין באים להודיעני?". רבינו בירך את האברך בחמימות, שיזכה להעמיד דורות ישרים ובריאים. ברכותיו התקיימו במלואן, והאברך העמיד בית חשוב וברוך, וגם בני הקהילה נפקדו, ולא נשמעו עוד מקרים מצערים.

אחד מתלמידי רבינו החל פתאום להרגיש ייסורים גדולים ברגליו רח"ל, כשדרש ברופאים שמע חילוקי דעות, גם על ניתוח - היו ששללו והיו שיצידו - אבל לא ידעו אם יועיל לזמן ארוך, בינתיים מצבו הלך והחמיר ל"ע, עד שלא יכל ללכת בלי להיעזר במקל. נכנס הלה בפחי נפש לרבינו, אבל לא רצה להסתפק בברכת רפואה שלימה, אלא דרש לקבל הבטחה שיבריא.

רבינו הרהר קמעה ואמר לו: "הגם שעכשיו נמצאים בתשעת הימים, עליך להשרות את רגליך במים חמים מאוד, לזמן ממושך, תעשה כך במשך כמה ימים וה' יתברך יעזור". למרות שרופאיו הזהירו, אותו שחום במצבו אינו מומלץ כלל ועיקר ועלול לגרום לנזקים, הוא לא פקפק כלל וכלל בדברי רבינו וקיים במדויק את כל מה שהצטווה. ביום השלישי, כאשר הגיע לביתו ברכב אחרי תפילת שחרית, לא נזקק יותר לעזרה כשיצא מהרכב, כי יכול היה ללכת ברגליו, ומאז לא הרגיש שום מיחוש ושום כאב.

החסיד הקדוש רבי יהודה פינטו זצ"ל הידוע גם כרבי הדאן- נולד במרוקו. איש קדוש, תמים, חזרן במצוות ובצדקות, מלומד בנסים, החסיד העניו השלם. בעל חסדים מופלאים ומופלגים. מידי עוברו ברחובות העיר מוגאדור אצים רצים אנשי העיר לנשק את ידיו יהודים וישמעאלים כאחד, ובאותה נשימה מבקשים מרבנו לברכם לרפואה, הצלחה ופרנסה, וכן נותנים כמתנת ידם ע"מ שיחלק לנזקקים.

מימיו לא עלה על משכבו, כשהפרוטה מצויה ברשותו, וכל מטבע שהיה בביתו, חילק לצדקה ולעניים הרבים. התייחס לבני העניים כאל בניו שלו, ובמקום שבו ידע כי ההורים דלי האמצעים לא יכולים להרשות לעצמם לקנות לבניהם בגדים חדשים, קנה להם את הבגדים לקראת החגים כדי לשמח את לבם. ובהגיע ילדי העניים לגיל בר-מצווה, היה קונה להם טלית ותפילין, מלבישם בבגדים חדשים ושמח איתם בשמחתם כאילו היו בניו, ובהגיעם לחופה, היה עושה להם חופה ושמח בהם.

ענוותן מופלא. גאון בנגלה ובנסתר. היה שוקד על התורה ימים ולילות. נהג לקשור את שערות ראשו למסמר בשעת לימודו, כך שאם יבוא לנמנם משיכת שערו תעירו. מעולם לא לבש בגד חדש, וכאשר היו מביאים לו נעליים חדשות, היה תחילה טובלם במים ליישן, ורק לאחר מכן היה לובשן. חכמתו ופיקחותו בכל שטחי החיים, הביאו אליו את בכירי הנהגת העיר והמדינה, נציגים זרים דיפלומטים ושגרירי מדינות נשרכו ונעמדו בתור אחר דלת חדרו, כדי לקבל עצה ותושייה בעניינים שונים העומדים על הפרק. נפטר בט"ו באב ה'תרמ"א (1881).

אביו: ר' חיים (הראשון). **בנו:** ר' חיים פינטו (השני). **אחיו:** ר' יאשיהו, ר' יוסף ור' יעקב.

לאחר שנפטר אביו, הצדיק המקובל רבי חיים פינטו זצ"ל, ישבו בניו שבעה, וכל בני הקהילה באו לנחמם ביגונם, המנחמים היו רבים, והשעות הארוכות נתנו את אותותיהם בבניו. ושניים מהם, ר' יוסף ור' יאשיהו נרדמו מחמת עיפתם. רק בנו, ר' הדאן נשאר ער.

והנה הוא רואה את אביו זצ"ל בחיי חיותו מולו, מתוך פחד צעק צעקה גדולה. לשמע הצעקה התעוררו אחיו ושאלו לפשרה. סיפר להם בהתרגשות רבי הדאן: "ראיתי את אבא ניצב מולי בחדר". באותו לילה התגלה אביו בחלום ואמר לו: "רציתי להופיע אצלך בהיקף, עכשיו שגילית את הסוד, אבוא אליך רק בחלום". לאחר מכן מור אביו אכן היה מגלה לו עתידות בלילות.

באחת השנים העיבה צרה גדולה על שמי מרוקו. בצורת קשה פקדה את הארץ, וגשם לא ירד להרוות את צמאה. היבולים נבלו בשדות, והיוקר החל להאמיר. האיכרים היו הראשונים להרגיש את קשיי הבצורת, אולם לאחר זמן, כאשר החיטה אזלה מהשוק, החלו כל תושבי מוגאדור להרגיש את אימי הרעב. לא עבר זמן רב, והיוקר האמיר, והמצוקה ניכרה בכל תחומי החיים.

ראשונים לסבל היו העניים, שגם בשנות השובע אינם משופעים בממון. אבל ככל שהבצורת נמשכה, נפגעו יותר ויותר תושבים. בהתקרב ימי החגים נוכח ר' הדאן לדעת, שכספו לא מספיק לו לקנות את כל צורכי החג. צערו היה גדול. "הכי צד נכבד את החג?" דאג הצדיק. "איך אוכל לאחוז במנהגי ולרכוש בגדים חדשים לבני הבית? ומי ישמח את לב העניים ויקנה להם בגדים כפי שנהגתי לעשות מדי שנה?"

מחשבה זו טרדה את מנוחתו ולא נתנה לו מנוח, והוא עלה על יצועו עֶצֶב, על כי נמנע ממנו להחזיק בדרכו ולשמח לב העניים, כאשר נהג לעשות מדי שנה בשנה. בבוקר שלמחרת התעורר ר' הדאן נפעם כולו. העצב היה ממנו והלאה. דמות אביו הצדיק ר' חיים, עמדה לפני עיניו כפי שהופיעה לפניו בחלומה באומרה: "אל תדאג בני, גם השנה תוכל לקבל את פני החג, כפי שהיית רגיל לעשות תמיד". הדברים חיזקו את לבו, והוא היה סמוך ובטוח שחלומה עומד להתקיים.

כעבור זמן קצר הופיע בביתו משרתו של הגביר משה אפללו. "אדוני מבקש שכבוד הרב יבוא אליו", אמר בהכנעה. כדרכו תמיד, לא סירב הרב לבקשה. הוא הצטרף אל המשרת, ויחדיו שמו פעמיהם אל ביתו של הגביר. משה אפללו קיבל את פני הרב בהדרת כבוד. "דבר לי אל הרב", פתח. "הלילה, בחלום, הופיע לפני ר' חיים פינטו זצ"ל, והוא ציווה עליי לדאוג, לכך שלכבוד הרב לא יחסר מאומה לכבוד החג".

הוא הוציא מכיסו סכום כסף ומסרו לרב, תוך שהוא ממשיך לומר: "אין זה מן הראוי, שרק אני אוכל ללבוש בגדים חדשים בחג, וכבוד הרב ייאלץ להסתפק בבגדים ישנים". ר' הדאן לא סירב למתנה, שאביו השפיע לו. הוא לקח את מתנתו של העשיר, נפרד ממנו לשלום, ושם את פניו לבית-המסחר. בכסף קנה בגדים ודברים נחוצים לעניים, והשאיר לעצמו מעט, כדי לקנות גם לבני ביתו את הדרוש לחג, ולקיים את מצוות "ושמחת בחגיך", כפי שאביו ציווה עליו.

בצעירותו עבר ר' הדאן ברחוב, והנה ניגש אליו ערבי והכה אותו על לא עוול בכפו. הרב בתגובה לקח אבן בידי זרק על הערבי ופגע בפניו והחלו לזוב דם, דבר הסיפור 'כי צד העיז הודי להכות גוי' התפשט כאש בשדה קוצים ואף הגיע לשמע המושל, הלה שלח לקרוא לאביו הצדיק רבי חיים פינטו, שיעשה את דרכו אליו וייתן את הדין על מעשה בנו.

ר' חיים הגיע אל שר העיר. והנה לתדהמת כולם נראו כמין שני קרני אש יוצאים מפניו של הרב הקדוש, עד שכמעט נשרף שר העיר, ולפתע התחיל השר לצעוק למשרתיו: "מספיק, חם לי, בוער לי", ובהתקרב הרב הקדוש אליו ביקש שר העיר מחילה על שהטריחו (היות והבין כי בכח הרב לכלותו מן העולם, ולפיכך החל חושש על חייו), ולאחר מכן השר ביקש מהרב הקדוש להעניש אותו ערבי, שהיכה את בנו רבי הדאן, הרב סירב לדבר ונעשה קידוש ה' גדול.

האדמו"ר הרב צבי הירש פרידמן מליסקא זצ"ל- נולד ב-ה' אייר ה'תקנ"ח (1808) באוהיל (הונגריה). התייתם מאביו בגיל צעיר. מסופר כי אימו היתה קמה בחצות הלילה, ממררת בבכי על צער השכינה ועל חורבן בית-המקדש. בדמעות שזלגו ללא הפוגה היתה רוחצת את מצח בנה. בשנת ה'תקע"ו (1816) כשהיה כבן שמונה שנים התייתם מאביו ובגיל צעיר התחיל להתפרסם כעילוי. למד בשקידה רבה וידע בעל פה את כל 'חושן משפט' וה'קצות'. שם משפחתו במקור היה פרישמן, אבל הוא שינה אותו לפרידמן כדי להימנע מגיוס לצבא.

לאחר נישואיו רעייתו פתחה חנות ברחוב שבו לא היו חנויות של יהודים, כדי שלא להשיג את גבולם ורבינו לימד תורה לנערים. לאחר פטירת רבו, האדמו"ר ר' משה טייטלבוים, ייסד את חסידות ליסקא במחוז זמפן שבצפון מזרח הונגריה ועמד בראשה. אלפי חסידים נהרו אליו מרחבי הונגריה והארצות השכנות לקבל את עצתו וברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. אהב כל יהודי. פיזר סכומים עצומים שקיבל ככספי פדיון, לאביונים ועניים. ביתו היה דל, רצפת ביתו היתה אדמה חשופה ולא היו אפילו קורות עץ לכסות את אדמת הבית. נפטר ב-י"ד אב ה'תרל"ד (1874). חי כ-66 שנים. ציונו בליסקא. חתנו, ר' חיים פרידלנדר, מילא את מקומו.

אביו: ר' אהרן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת קריינטשא (בת ר' יצחק הכהן מהעיירה אוהיל). **אחיו:** ר' זאב וואלף טשקווער, ר' יהודה לייבוש. **בתו:** מרת חיה שרה. **מרבתי:** האדמו"רים ר' משה טייטלבוים (הראשון- בעל 'שמח משה'. היה רבו המובהק), ר' חיים הלברשטאם, ר' אברהם מדמביץ, ר' מאיר מפרמישלאן, ר' צבי הירש הלר (מח"ס 'טיב גיטין'), ר' שלום רוקח מבעלז. **מתלמידי:** ר' חיים פרידלנדר (מח"ס 'טל חיים' ו-'טל חיים וברכה'), ר' יוזפא גולדברגר, האדמו"ר רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר, ר' הירצקא ראצפרטר, ר' שמואל קאמאדר ועוד הרבה מגדולי רבני אונגארין. **חתני:** הגאונים ר' חיים פרידלנדר, ר' יוזפא גולדברגר. **מספריו:** יאך פרי תבואה- על התורה הישר והטוב- על המועדים, דרשות והספדים.

כשרבינו שימש ברבנות בעיר ליסקא, לא רצה בשום אופן להשתמש במשכורתו שלו, רק הניח את הכסף. כאשר בנו בית-כנסת גדול בעיר, הציעו לו גם לבנות בית בשבילו. רבינו לא הסכים בשום פנים ואופן ואמר שאין לבנות בית קבע כאן, כאשר אנחנו נמצאים בגלות.

פעם אחת ליווה את הצדיק הרב ישעיה שטיינר (רבי ישעיה'לה מקרסטיר שהיה שמשו של רבינו) רבינו הרה"ק מליסקא, בדרכו להסתופף בצל הגה"ק האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל 'דברי חיים') זיע"א. בדרך הרכבת עצרה בעיר בארדיוב. שם המתינו זמן קצר עד שתגיע רכבת שבה ימשיכו את נסיעתם. בעודם ממתנים שם מחוץ לעיר, הדיין דמתא ניגש אליהם. הדיין הלך ביחד עם אברך אחד אשר אשתו התקשתה ללדת והיתה בסכנה גדולה. הדיין ביקש מרבינו מליסקא להיכנס לעיר לביתה של המקשה ללדת, להתפלל עבורה ולהאציל את ברכת קודשו. רבינו מיהר לדרוך באותו הזמן. לכן התנצל לפניו, והסביר כי הוא צריך להגיע עוד באותו היום לצאנז ולהתפלל שם תפילת מנחה. אם ייכנס עתה לעיר, ינהרו אליו תושבי העיר ובגלל זה תתאחר נסיעתו.

לכן רבינו פנה אל משמשו הנאמן (הצדיק הרב ישעיה שטיינר) ואמר לו: "הרי הינך לבוש במעיל שלי. בכיס מצויות כמה חתיכות סוכר. לך נא אל בית המקשה ללדת ותן לה חתיכת סוכר. אחר כך תחזור לבשר אותנו בשורת מזל טוב". וכן היה. ר' ישעיה הלך לביתה של המקשה לילד, והוציא כמה חתיכות סוכר מכיס מעילו של רבו, עבור המקשה ללדת. כאשר הכניסו חתיכת סוכר לפיה, היא ילדה בשעה טובה ומוצלחת. ר' ישעיה חזר אל רבינו לבשרו בשורת מזל טוב, והמשיכו את דרכם לצאנז.

עברו מספר ימים ממאורע זה. הדיין דק"ק בארדיוב הגיע לצאנז. ר' חיים מצאנז שאל: "למה באת הנה, הרי לא חודש ולא שבת היום?". השיבו הדיין מבארדיוב: "באתי להתלונן על רבי צבי הירש פרידמן מליסקא". סיפר הדיין, כי הרה"ק מליסקא עבר דרך בארדיוב, והראה את כוחו בהשפעת ישועות נפלאות מבלי להתפלל על הזקוק לישועה או לברכו. רק בחתיכות סוכר לבדן פעל ישועה. כפי הנראה, חשש הדיין מבארדיוב, שמא באה הישועה חלילה לא מצד הקדושה. אמר לו האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז: "אתה אדם חכם ואני אסביר לך. הצדיק הרב צבי הירש פרידמן מליסקא קידש את כל אבריו והגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא. לכן כל מה שהוא לוקח בידו - מסוגל לרפואה". (מופת הדור)

פעם רבינו יחד עם בנו נכנסו לעיר אחת באישון ליל. מאחר ולא היה להם מקום להתארח, הם נאלצו להיכנס לבית המדרש. שם עסקו בתורה הקדושה. הרעב גבר והטריד אותם מעסק התורה. באותה שעה הייתה אשה אחת 'מקשה ללדת' בעיר. באה אמו של רבינו לאמה של המקשה לילד בחלום ואמרה לה: "אם ברצונך שתחיה בתך, לך נא ותני צנריל (מטבע ששוויו עשרה זהובים) לבני השוהה עתה בבית המדרש. בזכות זה תלד בתך מיד בנקל". מיהרה האם לבית המדרש, ועשתה כפי שנצטווה, ואכן מיד נולד בן לבתה למזל טוב. אחר הדברים האלה פנה רבינו לבנו באמרו: "אם כבר ירדה אימי ממנוחתה בגן עדן לעולם השפל הזה, ונגלתה אל אותה אשה בחלום הלילה, וכי לא היה ביכולתה לצוות עליה לתת צוואניצ'יגר? (מטבע ששוויו עשרים זהובים), ומדוע אמרה לה רק 'צנריל' ותו לא? אלא כשהשית רוצה צנריל יהיה רק צנריל. כל מזונותיו של אדם קצובין לו, ואי אפשר להוסיף עליהם ולא לפחות מזה. ככל היוצא מפיו של בורא עולם - יעשה".

המקובל רבי עמרם בן דיואן זצ"ל - נולד בירושלים בשנת ה'ת"ק (1740). שם המשפחה נקבע לאחר שאבות אבותיו נולדו בכפר בשם 'דיוואן' וכל יוצר כפר זה כנו 'בן דיוואן', דהיינו בן הכפר דיוואן. גאון בנסתר ובנגלה. מלומד בניסים. בתחילה למד בישיבת 'נווה שלום'. את חכמת הנסתר למד בישיבת המקובלים עד שנמנה לאחד מגדולי חכמי ישיבת 'נווה שלום'. לאחר מכן עבר לגור בחברון. בשנת ה'תקכ"ג (1763) נשלח כשד"ר (שליח דרבנן) למדינות צפון-אפריקה. בכתב-המינוי שלו הכתירוהו גדולי חברון בתארים: "החכם השלם, סיני ועוקר-הרים". רבינו התיישב באסז'ן מיד עם הגיעו למערב הפנימי ופתח בה ישיבה, בתוך תקופה קצרה תלמידים רבים התקבצו ובאו ללמוד תורה מפיו. התפרסם כפועל ישועות ורבים פנו אליו ונושעו. לאחר שסבב בקהילות ישראל ברחבי מרוקו ואסף את התרומות למען כוללות חברון, שב לארץ ישראל.

כעבור שלוש שנים יצא למרוקו בשליחות שנייה מטעם כוללי חברון (וזאת גם בשל העובדה כי המושל הטורקי פקד לאוסרו על שנכנס למערת המכפלה) / בשליחות זו שהה למעלה משמונה שנים, רובן במקנס. ב-ד' בתמוז ה'תקמ"ב (1782) יצא עם בנו מפאס לעבר נמל טנג'יר בבקשו לחזור לארץ ישראל אולם רבינו נפטר בדרך. בחייו ואף במותו נעשו ניסים רבים סביב קברו. כדוגמת העובדה הבאה: עד היום אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. ניסיונות רבים נעשו להקים מצבה על קברו, אולם, בכל פעם, כשהיו מקימים אותה - למחרת היו מוצאים גל של אבנים. כאשר חלה בנו רבי חיים והגיע עד שערי מוות, התפלל רבי עמרם עבור בנו וביקש מבורא עולם, שייקחהו כפרה נפש תחת נפש, במקום בנו. ואכן בנו חיים קם מחוליו, אך לא עברו הימים ורבי עמרם נפטר במגפה בכפר אשג'ן (פרבר העיר וזאן שבמרוקו) בערב שבת קודש, ט"ו באב ה'תקמ"ב (1782). חי כ-42 שנים. רבים עד היום רואים ישועות מעבר לגדר הטבע.

אביו: ר' אפרים. **בנו:** ר' חיים. **חברותא:** ר' יום טוב אלגאזי. **מספריו:** בנו של רבינו, ר' חיים נפטר ביישוב וירגאן שבדרום מרוקו, ועם פטירתו אבדו כתבי היד שחיבר אביו בשנות מגוריו במקנס.

לאחר פטירתו הפך קברו מוקד משיכה להמונים. סיפורים על ניסים וישועות אירעו על קברו. פעמיים בשנה משך אליו המון רב במיוחד – ביום פטירתו ובל"ג בעומר. ביום זה נהגו אלפים מכל מרוקו וכפריה לנהור למקום הקבר, להבעיר מדורה ענקית, ללמוד קבלה, לשיר ולשמוח. חלפו שנים. באחד הימים מונה לוואזאן מושל שונא יהודים. במיוחד הכעיסה אותו נהירת היהודים לקבר רבינו. סיפורי הניסים שהתהלכו סביב הצדיק וקברו הוציאוהו מכליו ממש. שנה אחת החליט המושל ל"ג בעומר הציב חיילים חמושים סביב הכפר אשג'ן, והפיץ הודעה כי כל יהודי אשר יעז להתקרב למקום בל"ג בעומר – מתחייב בנפשו.

יהודי האזור, ששמעו על הגזרה החדשה, הצטערו מאוד, אך נאלצו לציית לה, מתוך פחד. לעומת זאת, תושבי הערים והכפרים המרוחקים, לא ידעו על האיסור ויצאו לדרכם. רק בהגיעם לוואזאן נודע, כי לא יוכלו לפקוד את קבר הצדיק. הגיע ליל ל"ג בעומר. בכל הדרכים המובילות לקבר עמדו חיילי המושל. הערב ירד. **לפתע הואר הכפר באור חזק. לחיילים התגלה מחזה שלא-יאמן: מדורה ענקית בערה בצמוד לקברו של רבי עמרם. קולות רמים של שירה ושמחה עלו סביבה, משל היה המקום מלא וגדוש חוגגים.**

כמה מהחיילים ניגשו לקבר. **בהגיעם למקום, התפלאו לגלות כי במקום שוררת עלטה ושקט מוחלט.** חזרו לעמדותיהם, והנה המחזה חזר וקולות ה'חוגגים' נשמעו למרחקים. חבריהם של החיילים, שיצאו למקום התקשו להאמין להם, עד שהלכו בעצמם למקום הקבר. גם הם מצאו במקום רק חושך ודממה. התקבצו החיילים סביב בית המושל, ובהתרגשות סיפרו על הפלא, המתרחש בחלקת הצדיק היהודי. המושל הלך בעצמו וראה כי מרחוק יש מדורה גדולה וקולות חוגגים נשמעים, אך כשמתקרבים למקום – המחזה נעלם. **החליט כי אם יימשך הדבר – יוכלו היהודים לספר על עוד נס שאירע על קברו של רבי עמרם... במצב כזה, אמר בליבו, כבר עדיף להתיר להם לעלות אל קברו.** עד מהרה נפוצה הבשורה המשמחת כי בוטל האיסור להתקרב סביב קבר הצדיק. בתוך שעה קלה החלה נהירה המונית למקום. אלפי יהודים, תושבי הסביבה, והמוני העולים, שהגיעו ממרחקים וטרם הספיקו לשוב על עקבותיהם, מיהרו אל המקום. באותה שנה הייתה שמחת ל"ג בעומר באשג'ן גדולה מתמיד.

במקום קבורתו, אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. המוסלמים נהגו לעלות לקברו ולהשתתף בהוצאות ההילולות שנערכו לכבודו, ונקרא בפייהם בן עמרם. פעם אחת בא שריף שונא ישראל, כדי לכרות את העץ שליד קבר הצדיק. הוא הגיע מלווה בעשרים מאנשיו ובידיהם מסורים. בהגיעם למקום נשלחו האנשים כדי להחל בניסור העץ. וראה את פלא הנס אשר אירע במקום: **כל אנשי השריף נפגעו, מי בגוף ומי בנשמה, חלקם איבדו את ידיהם וחלקם איבדו את רגליהם וחלקם מתו במקום, ומכל אנשי השריף לא נשאר אחד בריא ושלם.** השריף ברח כל עוד נפשו בו מרוב פחד ואימה, ממה שראו עיניו, ומפחדו שמא גם הוא ייגנף, כפי שניגפו אנשיו.

השריף המבוהל הגיע לעיירה והשמיע את היהודים, שעשו נסים כדי לפגוע בו ובאנשיו. במקום נכח שריף שאהד יהודים והוא אמר לשריף הרגז: "זה אדונם של היהודים, הלכת לפגוע בו והוא עתה מתנקם בך, ולא זו בלבד, **אלא דע לך, כי יש לך לחיות שנה אחת בלבד כי כל מי שפוגע בישראל ה' מתנקם בו**". השריף בתגובה הודיע בימים הנוראים, כי מי שיתקע בשופר יאסר. יהודי העיר מפחד אימת השריף, נמנעו מלתקוע בשופר. **אך קול שופר בקע מביה"כ של רבינו.** למקום הגיעו השוטרים ועצרו יהודי שלא היה בביה"כ והודיעו לשריף כי יהודי בשם יוסף תקע בשופר". ציווה השריף להכניסו לכלא מיד ניגשו היהודים למושל ואמרו לו: "האם מושלים כאן באי-צדק ובעוול?", שאל אותם המושל: "והרי תקעתם בשופר?". ענו לו: "לא תקענו, השוטרים משקרים". מיד שלח המושל שוטרים וביקש, שישחררו את היהודי העצור, והוסיף: "ה' עושה צדק, כי הלילה השריף שגזר את הגזירה הלך לישון בארמונו ולא קם", הלכו לראות, ומצאו אותו מת בביתו.

האדמו"ר הרב אשר (השני) פרלוב מסטולין זצ"ל הידוע בכינויו 'האדמו"ר הצעיר'- נולד ב-ב' תמוז ה'תקפ"ז (1827). עוד מילדותו ניכר בשקדנותו ובגדלותו וגדל על ברכי אביו. בעל רוח-הקודש. הרב הקדוש ר' ישראל מרוז'ין העיד עליו, כי אליהו הנביא הולך עימו. סיגף עצמו בתעניות ומיעט בשינה. דרכו הייתה להישען על שולחן גבוה כעין עמוד כל הלילה, ולא הניח עצמו על מיטתו, וכך למד והיה משיח עם האברכים אנ"ש שדבקו בו, ולפנות בוקר היה נרדם על עומדו, ושניים מהאברכים נטלו אותו בזרועותיו והשכיבו אותו במיטתו, ורגליו מוטות על הארץ, וכך היה מנמנם כשעתיים.

מילא את מקום אביו באדמורו"ת בקארלין לאחר פטירתו בשנת ה'תרל"ב (1872). סיפר הגה"צ ר' חיים מנדל זצ"ל, כי אחר הסתלקות אביו, אמר רבינו בזה הלשון: "מימי לא הוצאתי דבר שקר מפי, ובפרט בשנה אחר פטירת אבי בוודאי לא אשקר, תאמינו לי, כשאברך בא אלי ונותן לי את ידו, יודע אני בו, מה עשה מיום הוולדו ועד עתה". רבינו שימש באדמורו"ת שנה וארבעה חודשים בלבד. ביום הכיפורים האחרון אמר בניגון התפילה, כי במותו יהיה כפרה על העיר ואכן נפטר במגפה בדרוהוביץ' ב-ט"ו באב ה'תרל"ג (1873). חי כ-46 שנים.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אשר. **אביו:** האדמו"ר ר' אהרן השני (בעל 'בית אהרן'). **אימו:** מרת חווה. **נשותיו:** מרת חיה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - זיווג ראשון), מרת שיינא צביה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - אחות מרת חיה בזיווג שני), מרת שרה דבורה (בת ר' אלימלך שפירא זי"ע מגרודז'יסק- זיווג שלישי). **מרבנותיו:** אביו, ר' אהרון. **בנו:** האדמו"ר ר' ישראל (המכונה הינוקא- כיוון שהיה כבן ארבע וחצי שנים בלבד בעת שאביו נפטר). **מלקוטי תורתו:** ניתן למצוא בספר 'בית אהרון' של אביו, מהנהגותיו מופיעים בספר הנהגות צדיקי קרלין, ובסידור 'בית אהרון וישראל'.

היה זה בתקופת הקנטוניסטים. ילדים יהודיים רבים נחטפו בהוראת הצאר הרוסי שביקש לקעקע את היהדות. ילדים אלו גויסו לפחות למשך 25 שנים ללא אפשרות לבקר בביתם. אחד הילדים, שנחטף, היה בגיל רך במיוחד. החוטפים לא ריחמו עליו ועל בני משפחתו. הוא נמסר ל'חינוך מחודש', כדי להיות חייל נאמן של הוד מעלתו הצאר.

עם הזמן שכח הילד את עמו ואת אלוקיו וגם את בית אביו, ובבוא היום הפך לחייל מצטיין בצבא רוסיה שהכל התפעלו מכישוריו, ועד מהרה טיפס דרגה אחר דרגה עד לצמרת הצבא הרוסי, ועל אף גילו הצעיר הוכתר בדרגת 'גנרל', עד שהיה לשם דבר ברחבי הצבא. יום אחד נתן בו עיניו מפקד הצבא, שנמנה על הרואים את פני הצאר והציע לו להפוך לחתנו. מה שכמובן מבטיח לו "חיים מאושרים", הרבה מאוד כסף, יוקרה, כוח וקשרים אולימפיביים בצמרת הרוסית.

הקצין הצעיר לא ראה סיבה, שלא לקבל את ההצעה, ועד מהרה התפרסם דבר ה'שידוך' המזהיר. דבר יהדותו נשכח זה מזמן. יום החתונה מתקרב והולך, ולמפקדי הצבא הבכירים נמסר על האירוע הראשון, שפותח את שרשרת אירועי החתונה המדוברת. זה היה סוג של 'פורשפיל', שנחגג מספר לילות לפני החתונה, שבו עורך מפקד הצבא קבלת פנים לחבריו, אנשי סגל הפיקוד הבכיר, כולם גנרלים עטורי דרגות, מדליות ואותות הצטיינות, ובמהלכו יציג מפקד צבא רוסיה את חתנו החדש.

הדמות המרכזית באירוע אמורה להיות כמובן החתן המיועד. בעוד הוא לובש את בגדי הגנרל שלו, מופיעה מולו דמות של יהודי עטור זקן. פניו של האיש האירו, והוא נופף באצבעו לעבר החתן-גנרל לאות אזהרה, ואמר: "דע לך, שאתה יהודי, אסור לך להתחתן עם בת מפקד הצבא, ואני גם לא אתן לך ללכת".

הדמות נעלמה, כשהיא מותירה אחריה את הקצין המום ומבולבל. מרוב פחד שלח את משרתו להודיע לחותנו המיועד, כי נתקף בכאבי בטן עזים ולמגינת ליבו לא יוכל להשתתף באירוע הצגתו בפני סגל הפיקוד. בלית ברירה בוטל האירוע, והאורחים התפזרו, כאשר הם מקבלים הזמנה לבוא למחרת.

הקצין שוב החל בהכנות לקראת האירוע, והנה שוב, היהודי בעל הפנים המאירות התייצב בפניו, ושוב מזהירו: "אתה לא הולך, לא אתן לך, אתה יהודי". כשהוא אחוז אימה שאל את האיש, שניצב מולו, מה הוא מציע לו לעשות. הרי הכל ממתנים לו, והוא לא יוכל לדחות שוב את האירוע. אמרה לו הדמות כי עליו להימלט במהרה מהמקום, ולנסוע לקרלין, שם יפנה לרבי שגר במקום, וזה יורה לו מה לעשות וכיצד לפעול.

הגנרל שלאחר המפגש השני הבין, כי לא נותרה לו ברירה, אלא לבצע את ההוראות שקיבל, יצא מהבית, ועלה על סוסו ובאישון לילה נמלט מהעיר. שליחיו של מפקד הצבא שבאו לברר, מה קרה לחתן המתמהמה, מצאו את החדר ריק. הגנרל הצעיר דהר אלפי קילומטרים במרחבי רוסיה, עד שלאחר ימים ארוכים הגיע לקרלין. שם שאל על הרביון.

משב"ק הרבי ה'בית אהרון' מקרלין, דיווחו לו על אורח מוזר שהגיע, אדם לבוש מדי גנרל רוסי שמתעקש להיכנס, ולהפתעתם הרבי הורה להכניס את האיש, ומיד - אל בנו, שהיה ידוע כקדוש ופרוש שנתון תדיר בעולמות עליונים (רבינו). כאשר נכנס הגנרל לחדר כמעט פרוה נשמתו. היה זה האיש אשר הופיע בחזיונו.

לתדהמתו, האיש שמולו חזר שוב על דבריו: "דע לך, כי יהודי אתה. נחטפת על ידי קלגסים ועליך לשוב לכור מחצבתך". עוד גילה לו, כי שמו עזריאל, ובשם זה יכונה מעתה. הגנרל נשאר בחצר הקודש בקרלין, שם התפרסם כחסיד מובהק שהקים משפחה חסידית, ואת סיפורו שמעולם לא הסתיר, הכירו כל באי חצר הקודש, ובהם יהודים מארץ ישראל שהגיעו לקרלין. (מעובד מ'לב ישראל')

מסופר שבעת שהותו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע בקארלין, בעת נישואי בנו הרה"ק מסאדיגורא, עם בת הרה"ק בעל בית אהרון זי"ע הרבנית מרת מרים ע"ה, ישב הרבי מרוז'ין בחדר אחד, ורבינו עבר ליד החלון, ועדיין צעיר היה כבן שבע שנים, נענה הרבי מרוז'ין ואמר לאנשיו: "אתם חייבים לראות אותו, אליהו הנביא הולך איתו צעד אחר צעד".

האדמו"ר הרב צבי הירש הלברשטאם זצ"ל - נולד בשנת ה'תרי" (1850) ברודניק כבן שני לאביו. נקרא ע"ש ה'חכם צבי'. בהיותו כבן שש שנים עבר אל בעל 'יטב לב' (סבא מצד האם) לדראהביטש ואביו העתיק את מקומו לצאנז כדי להיות סמוך לאביו ורבינו במשך 4 שנים למד מסבו (ר' יקותיאל יהודה). בשנת ה'תר"ך (1860) בהיותו כבן עשר אביו התעטר בכתר הרבנות בעיר רודניק ורבינו נשלח ללמוד בעיר אוליינוב בגלילות רודניק אצל ת"ח מופלגים. בהיותו כבן 14 נישא לראשונה וישב כשלוש שנים על שולחן חותנו בבארנוב. לאחר מכן עבר לצאנז ורבינו עלה ונתעלה ולמד מסבו השני (ר' חיים).

עשרה ילדים נולדו לרבינו בזה אחר זה וכולם חיו רק תקופה קצרה ונסתלקו על פניו עד שנולד בנו נפתלי. בשנת ה'תרל"ה (1874) כשנה לפני פטירת סבו ר' חיים מצאנז נסע בהוראתו לסבו השני ר' יקותיאל יהודה מסיגט. שם השתלם בש"ס ופוסקים עד שעטרוהו בכתר ההוראה. בהיותו כבן 28 שנה התמנה כרבה של קרטשנוף, שם כיהן למעלה מעשור שנים. בשנת ה'תרמ"ז (1886) התמנה אביו לרב בגורליץ ורבינו משנת ה'תרס"ו (1905) לאחר פטירת אביו מילא את מקומו באדמורו"ת ברודניק. בין השנים תרע"ד-תרע"ח (1914-1918) כשרעדו עולם ומלואו בפרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לרודניק. בשנת ה'תרע"ה (1915) עבר לקליינוארדיין. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-ט"ו באב ה'תרע"ח (1918). חי כ-68 שנים. ציונו בגארליץ.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים (אב"ד צאנז בעל הדברי חיים). **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (בעל 'יטב לב' מסיגט). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אמו:** מרת פסיל. **נשותיו:** מרת הדס (בת ר' ישראל הורוביץ מבארנוב -זיווג ראשון. נישא בהיותו כבן 14), חיה מינדל (בת ר' מאיר משולם שפירא מלנצהוט- זיווג שני). **מרבתי:** סבא, ר' חיים והסבא ר' יקותיאל יהודה. **ילדיו (מזוג ראשון):** ר' נפתלי (רבה של רודניק, חתן ר' ישעיה צבי הלר, רב בפרמפלה). **חתניו (מזיווג ראשון):** ר' אברהם דוד הורביץ (רבה של שטרסבורג וחבר ה בד"צ של העדה החרדית). **ילדיו (מזיווג שני):** מרת פסיל (נישאה לר' משה הלברשטאם בזיווג ראשון), ר' שלום שפירא מפשיטיק (חתן ר' דוד הלברשטאם מקשאנוב), ר' אברהם הי"ד (אב"ד רודניק - נרצח בשואה), ר' צבי הירש (האדמו"ר מרודניק בלוס אנג'לס), ר' יקותיאל יהודה (האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג). **מספריו:** **צבי תפארה- שו"ת**, מנהגים, נוסחאות בתפילה ודברי תורתו.

חורף ה'תרע"ח (1917). מחיר הדמים הנורא של מלחמת העולם הראשונה לא פסח על היהודים. רבים מהם אולצו להשתתף במלחמה. לא אחת יהודים מצאו את עצמם בחזית, נלחמים באחיהם ממדינה אחרת. מצבן של הקהילות היהודיות אחרי המלחמה היה בכי רע. רבים איבדו קרובי משפחה, ואחרים נאלצו לגלות למקומות זרים כשהם חסרי כול. העוני והרעב היו נחלת הכול.

רבינו החליט לצאת למסע חיזוק ועידוד. על אף מצבו הבריאותי הרעוע לא נמנע מלצאת לדרך בימי החורף הקשים. עוד כוונה, נסתרת, עמדה מאחורי המסע. רבינו ביקש לערוך ביקור פרידה אצל חסידיו בטרם יסתלק מהעולם. בכמה עיירות אף ציין זאת במפורש. רוב תושבי יריצ'וב היהודים היו חסידים. ארשת פניהם הייתה קודרת. איש-איש וסאת צרותיו. רבים צבאו על הבית שבו התארח, עם פתקאות שנכתבו בדם ליבם, וביקשו ישועה בעבורם ובעבור יקיריהם. הרבי נאנח עמם בכאבם, האזין למצוקותיהם, ניחמם וברכם.

בין הבאים היה יהודי ושמו ר' משה-ליבר אופר, שנמנה עם חסידי טריסק. כאשר הגיש את בקשת הברכה פרץ בבכי מר. "רבי, הושיעני!", קרא בזעקה. "הירגע נא!", השיב הרבי. הלה הסדיר את נשימותיו והחל לספר. הוא התגורר בקראסנובורג, שהייתה בקו החזית. הרוסים תקפו את העיר באש ארטילרית, גרמו לשרפת בתי העיירה וכבשו אותה במתקפת בזק. אנדרלמוסיה השתרה.

"מאז אבדו עקבותיהם של רעייתי ושלושת בניי". הוא עצמו נמלט מפני הצבא הרוסי, שכן גליציה השתייכה לקיסרות האוסטרו-הונגרית ואל אזרחיה התייחסו כאל אזרחי אויב. בחלוף הזמן שב הצבא האוסטרי וכבש את העיר. הוא חזר לעיר עם עוד פליטים יהודים, ומיד פתח בחיפושים אחר משפחתו. "כבר שנה שלימה אני מחפש אחריהם!", בכה, "והעליתי חרס בידי! פניתי לארגוני סיוע בין-לאומיים, ניסיתי את כל הכיוונים האפשריים - ואין בדל של מידע על אודותיהם. אנא רבי, אמור לי, האם אזכה לראות אי-פעם את בני ביתי?". דממה מתוחה שררה בחדר. הצדיק השעין את ראשו על ידיו, אחוז שרעפים ושקוע במחשבותיו. עשר דקות תמימות חלפו. בעיניו של ר' משה-ליבר נדמו הדקות לנצח. לפתע התנער הצדיק, הרים את ראשו והביט בעיניים יוקדות בר' משה-ליבר. "איש צעיר!", קרא בקול, "אין לך סיבה לדאגה! ראיתי את בני משפחתך, את אשתך ואת ארבעת ילדיך - בינתיים נולדה לך בת - והם בריאים ושלמים!".

עיניו נפערו לרווחה, והוא התקשה לעכל את משמעות הדברים. האומנם שמעו אוזניו נכונה?! לדברים מפורשים מאלה לא ייחל בחלומותיו הוורודים ביותר. הוא פנה לצדיק בדמעות תקווה: "רבי, אנא אמור לי מתי אזכה לראות אותם!". **"בעוד שלושה ימים"**, נקב הרבי במועד מפורש. "אשתך וילדיך יבואו לעיר הזאת, ותתאחדו מתוך שמחה, בריאים ושלמים!". שלוש יממות של המתנה נרגשת חלפו על מיועדנו. לא היה לו צל של ספק כי הבטחת הרבי תתממש. ואכן, דבר מדבריו לא נפל ארצה: **בדיוק כעבור שלושה ימים, באו לעיר אשתו וארבעת ילדיה - ובהם תינוקת שנולדה במרוצת הזמן ושאותה לא הכיר כלל.**

בחלוף ההתרגשות הראשונית סיפרו על המאורעות שעברו עליהם בתקופת הנתק. האישה סיפרה כי הם נפלו בשבי הרוסים כשכבשו את העיר, וכשהחריפה המלחמה אסרו עליהם הרוסים לשוב לשטח אוסטריה. "הק לפני שלושה ימים", הוסיפה בהתרגשות, "קיבלנו אישור לחצות את הגבול לאזור שנכבש בידי הצבא האוסטרי, ויכולנו להגיע לכאן!". "לפני שלושה ימים!", חזר אחריה בעלה, נרעש ומשתאה, "הלא זה היה בדיוק בשעה שבה הייתי בחדרו של הצדיק! עיני הצדיק! עיני הצופיות למרחקים חזו הכול בבהירות!". (מעובד מתוך צבי תפארה)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים